

*Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání*

MŠ JIZERKA

OBSAH

1. Identifikační údaje školy

- 1.1. údaje o mateřské škole
- 1.2. údaje o zřizovateli
- 1.3. název ŠVP

2. Obecná charakteristika školy

- 2.1. Základní údaje o škole
- 2.2. Dostupnost mateřské školy
- 2.3. Exteriér
- 2.4. Interiér

3. Pedagogický tým školy

- 3.1. Obecný popis složení týmu MŠ
- 3.2. Profesní rozvoj pedagogických pracovníků
- 3.3. Řízení školy
- 3.4. Učitel jako průvodce

4. Podmínky předškolního vzdělávání

- 4.1. Materiální podmínky
- 4.2. Životospráva
- 4.3. Psychosociální podmínky
- 4.4. Organizace vzdělávání
- 4.5. Spoluúčast rodičů

5. Charakteristika vzdělávacího programu

- 5.1. Hlavní principy zaměření ŠVP
- 5.2. Filozofie školy
- 5.3. Metody a formy vzdělávání
- 5.4. Zaměření ŠVP

6. Vzdělávací obsah

6.1. Vzdělávací obsah podporuje:

- eko vzdělávání
- estetické výchovy
- etiku
- kulturní a společenské směřování dítěte
- tok ročních dob
- rituály a pravidla
- poslech mluveného slova a práci s příběhem
- zdraví a zdravý životní styl

6.2. Obsah integrovaných bloků

6.2.1 Enyky, benyky tak i tak, budeme si spolu hrát/ září

6.2.2. Koulelo se koulelo, červené jablíčko/ říjen–listopad

+ Pranostiky

6.2.3. Přijela k nám paní zima na ledovém kočáře /prosinec–únor

+ Pranostiky

6.2.4. Vyšlo slunce nad mraky, čarovalo zázraky /březen–květen

+ Pranostiky

6.2.5. Enyky, benyky tak i tak umíme si spolu hrát /červen–srpen

+ Pranostiky

7. Plán evaluace a autoevaluace

7.1. Ředitelská autoevaluace

7.2. Evaluace na úrovni školy

7.3. Evaluace na úrovni tříd

7.4. Vyhodnocování vztahů

Návrh na prohlášení / budova MŠ

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1. ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název školy, sídlo:	Mateřská škola „Jizerka“, Liberec, Husova 184/72, 460 01, Liberec 5
Právní forma školy:	příspěvková organizace
Kontakty:	776 535 058, 731411516
E-mail:	ms24.lbc@volny.cz msjizerka@centrum.cz
IČO:	72742828
IZO:	600079368
Statutární zástupce školy:	Mgr. Jana Šindelářová
Webové stránky MŠ:	www.msjizerka.cz
Datum zařazení do sítě:	1. 1. 2003
Kapacita školy:	50 dětí
Součásti školy:	školní jídelna
Provozní MŠ:	Renata Mrázková
Kapacita jídelny:	50 dětí

1.2. ÚDAJE O ZŘIZOVATELI

Zřizovatel školy:	Statutární město Liberec,
Adresa zřizovatele:	Nám. Dr. E. Beneše 1/1, 460 59 Liberec 1
Kontakty:	Odbor školství a sociálních věcí www.liberec.cz
Telefon:	485243 375
Sídlo:	historická radnice Liberec, kancelář 111

1.3. NÁZEV ŠVP: KROK ZA KROKEM CELÝM ROKEM

Použitá literatura: Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání č. j. 17147/2024-4

Kurikulum podpory zdraví v mateřské

Individualizace v MŠ

Zpracovatel ŠVP PV: ředitelka MŠ + kolektiv zaměstnanců MŠ

Schváleno na pedagogické radě: 15.10.2025

HLAVNÍ IDEA/ filozofie ŠVP: Na podmínkách, které mateřská škola Jizerka má, volíme výchovně vzdělávací priority zaměřené na **sociální a emoční rozvoj dítěte, environmentální vzdělávání** spolu s vytvářením elementárních základů pro otevřený a odpovědný postoj člověka k životnímu prostředí a světu vůbec **s rozvíjením všech oblastí estetického vnímání a tvořivého vyjadřování prostřednictvím hudby, výtvarných, dramatických a literárních činností.**

Osobnostní a prosociální pojetí předškolního vzdělávání, podporuje kromě učení dítěte ve smyslu kognitivním a dovednostním také rozvoj jeho **samostatnosti a poznávání pozitivních lidských hodnot**, na kterých by měla být postavena demokratická společnost.

Náš záměr je vytvářet školu na stejných principech jako funguje zdravá rodina, kde se všichni – děti i dospělí – cítí bezpečně a přijímaní, dobře vzájemně spolupracují a cítí sounáležitost a lásku – tedy to, co v rodině umožňuje přirozený růst a učení. **Klademe důraz na blízké, důvěrné vztahy mezi učiteli, dětmi i rodiči.**

ŠVP je vypracován do integrovaných bloků, tak aby umožňoval dětem vnímat svět v jeho přirozených souvislostech s jeho vlastním životem, a současně akceptuje významné dny i osobní události v životě dětí. Respektuje především sled ročních dob a tím se stává dětem uchopitelný a přehledný.

Podpoříme vás, rodiče, připravit vhodnou cestu ke vzdělávání vašeho dítěte, přizpůsobenou jeho individuálním schopnostem a potřebám. Respektujeme při tom osobnost dětí tak, abychom společně s vámi podpořili jeho růst. Jde o pout', kterou dítě ovládne samo sebe a může tak růst.

2. OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

MŠ „Jizerka“ je umístěna v okrajové části města Liberce. Sídli v historické starší vilové budově, která je obklopená zelení rozlehlé školní zahrady.

V těsné blízkosti tohoto klidného prostředí se nachází liberecká přehrada a na druhé straně Lidové sady, což jsou dvě vyhledávaná výletní místa, která v hojně míře navštěvují i děti z naší školy. Vycházky do Jizerských hor i jejich bezprostřední blízkost umožňují celoroční souznění dětí s přírodou a její pozorování.

V blízkosti MŠ není žádný významný zdroj znečišťování životního prostředí.

V současnosti je celý objekt prohlášen Památkou chráněnou státem.

Věříme, že současný statut budovy školy nám přinese finance k dalším rekonstrukcím, kterých je na budově MŠ třeba.

Jsme školou **dvoutřídní**. Máme dvě **heterogenní třídy**.

Součástí školy je školní jídelna.

2.2. DOSTUPNOST MŠ

Dostupnost mateřské školy je velmi dobrá.

Husova třída je centrální ulicí města. Jezdí zde několik spojů MHD.

Před budovou jsou nevyhrazená parkovací místa. Obtížnější situace nastává v zimním období, kdy nebývá včas dostatečně odklizen sníh právě z těchto parkovacích prostor.

Závěr: V součinnosti se zřizovatelem zajistit dopravní značení pro vyhrazené stání v době provozu MŠ a v zimních měsících průběžný úklid sněhu.

2.3. EXTERIÉR

- *Školní zahrada*

Součástí mateřské školy je půvabná, prostorná zahrada. Je naší skutečnou devizou. Využíváme ji k pobytům venku ve všech ročních obdobích. Věnuji se jejímu popisu podrobně.

V zahradě jsou vysazené vzrostlé stromy, které dělají příjemný stín i přitažlivý prostor a vytvářejí zajímavá hrací zákoutí, která děti hojně využívají ke hram. Máme tu i přirozené nerovnosti v terénu, svah k zimnímu bobování nebo

jarnímu válení sudů, dostatek travnaté, po celý rok udržované plochy, kde žije spousta broučků, veverek a ptáků, které děti mohou pozorovat.

Přestavba zahrady začala v létě 2013 vytvořením pískoviště s dřevěným ohraničením jako posezením. V následujících letech procházela velkými změnami. Upravili jsme nebezpečné nerovnosti, pokáceli nemocné stromy a na jejich místě vytvořili dětem svah na sáňkování. V roce 2018 jsme velice prakticky zajistili zastínění pískoviště za spolupráce s rodiči dětí. V roce 2020 byl v souběhu s ulicí Veleslavínova postaven nový dřevěný plot, který je stejný jako vstupní branka do zahrady. Stromy každoročně prořezáváme a pečujeme o vytváření bezpečného prostoru pro děti. Prostor obohatily nové hrací prvky – věž s průlezkou a pružinová houpadla Roky 2021-2023 byly pro další řešení prostor naší zahrady velice zásadní. Covidové období se postavilo v naší školce jako milník odlišné spolupráce s rodiči. Přestože jsme se nemohli scházet, na zahradě se neustále pracovalo. Podařilo se nám vybudovat biotop s vodní nádrží. Finanční podpora k těmto pracím přišla prostřednictvím projektu podpořeného odborem životního prostředí Libereckého kraje. Měli jsme za cíl dětem více přiblížit „vodní živel“ a vybudovat na zahradě místo, kde budou děti pozorovat vodu v její přirozené podobě ve všech ročních dobách, a s ní živočichy tento živel vyhledávající.

Náš záměr sbírat dešťovou vodu do sudů ze svodů na budově školy, abychom mohli šetřit vodou a ukázali dětem i rodičům ekologické chování v praxi podpořil zřizovatel.

V současnosti v jezírku máme čolky, rybičky a vodní květiny, létají sem vážky i ptáci. Zde pozorujeme sílu slunečního svitu přes solární fontánu. Hmatový chodníček, který k jezírku vedl budeme v budoucnu přestavovat opět za finanční podpory našeho školního projektu – prostřednictvím Libereckého kraje.

Za zmínku stojí počátek dobré, příkladné spolupráce s rodiči dětí. Na jaře roku 2014, kdy vznikl spolek Rodiče dětem, se podařilo vlastními silami vybudovat dětem stinné sezení pod košatým bukem. Prostor je vyhledávaným zákoutím, kde jsme umístili dřevěné stoly a děti si tu mohou kreslit, stavět, hrát i stolovat. Vzniklo tak přirozené slunci kryté místo pro dny parného léta.

Za další aktivní rodičovské spolupráce jsme dětem vytvořili také malou zahrádku se záhonky. Můžeme přímo pozorovat růst osázené zeleniny, bylin i květin a děti pomáhají se o zahrádku starat.

Splnil se nám tak záměr z předchozích let vytvářet ze zahrady místo k setkávání s rodiči s cílem umožňovat rodičům strávit zde více času se svými dětmi.

Vybavení školní zahrady je průběžně obnovováno. Byla odstraněna většina starých nevyhovujících hracích prvků. Na Vánoce v roce 2014 přibýly dětem dvě nové skluzavky s malou lezeckou stěnou. V roce 2015 byl zahradní inventář

rozšířen o velkou kreslicí tabuli a v roce 2016 jsme zahradu obohatili obytným dětským dřevěným altánkem. Současně byl opatřen zámkovou dlažbou prostor před balkónovým schodištěm. Tak se podařilo za podpory zřizovatele zajistit bezpečný vstup dětí na zahradu. V roce 2024 se zahrada zaskvěla prolézacím prvkem „pejsek“, především pro malé děti. V současném roce 2025 přibyla na školní zahradě veliká lanová průlezka, pyramida. Renovací a pravidelnou údržbou prochází všechny prvky. Je opraveno schodiště před vstupem do dětských šaten a vchod je zastřešen tak, aby maminky s kočárky mohly sjíždět až před šatnu.

- *Venkovní altán*

O prázdninách roku 2015 byla s pomocí rodičů obnovena podlaha venkovního zahradního altánu. Děti tak altán po několika letech mohou využívat ke všem aktivitám za méně příznivého počasí.

Naším úmyslem je vytvářet inspirativní zahradu, zachovat její „obyčejné kouzlo“ tak, aby se stávala dětem příjemným a bezpečným prostorem ke hrám i ke všem činnostem.

Závěr: za spolupráce se zřizovatelem dále spolupracovat na udržování zahrady a pořizování i údržbě hracích prvků. Zajistit výměnu oplocení a společně s rodiči našich dětí se spolupodílet na dalším zvelebování i využívání zahrad

- *Terasa*

V létě roku 2014 vyhověl zřizovatel naší žádosti a je opravená na několika místech fasáda i část balkónů. Ty byly v roce 2018 zajištěny tak, aby neprotékala voda do místností pod balkony a daly se využívat pro potřeby školy.

Terasu nyní používáme za pěkného počasí jako otevřené prostranství bezprostředně navazující na třídu. Je zde vytvořen nový prostor pro hry dětí.

2.4. INTERIÉR

- *Popis prostor v budově MŠ*

Šatny dětí jsou umístěny v suterénu budovy. Děti z nich chodí chodbou po točitých schodech, kde je nutné dbát na zvýšenou bezpečnost, především při chůzi dolů do šaten.

Dříve velmi nevyhovující prostory šatny se podařilo v roce 2013 zaopatřit osazením nového okna. Tím lze tyto prostory větrat.

Jedna ze dvou dětských šaten pak prošla začátkem školního roku 2014 velkou rekonstrukcí a je odvlhčena. V roce 2015 byly celkově zrekonstruovány toalety

u šaten a byly doplněny o další dětská umyvadla. Šatny jsou vybaveny novými bloky pro ukládání dětského šatstva i s odlišením pro mladší a starší děti.

Rekonstrukcí prošly veškeré sklepní prostory. Za spolupráce se zřizovatelem bylo posíleno vytápění šatnových prostor. Byly položeny koberce tak, bychom zformovali mokrou a suchou zónu a dětem tím vytvořili více komfortu při příchodu do MŠ. Rodiče se bez problému vyzouvají a odvádí děti na třídy v prezůvkách.

Celá chodba ke třídám byla zbavená veškeré stále vlhnoucí omítky a na cihlu očištěna. S touto revitalizací škole pomáhala obecně prospěšná společnost Komunitní práce Liberec, o.p.s., které škola uhradila výdaje za použitý materiál. Schody jsou nyní pokryty příjemným kobercem a nově je celý prostor osvětlen a prosvětlen, včetně podsvícení schodiště. Ze suterénu se tak stalo zajímavé a nečekaně přívětivé místo.

Současně byla obnovena a z větší části opravena většina sklepních prostor tak, aby se dala školou využívat, což nebylo v posledních letech vzhledem ke stáří budovy téměř možné. V roce 2023 byly vyměněny všechny vchodové dveře za bezpečnostní a byl tím zajištěn spolehlivý vstup do MŠ.

Závěr: Za spolupráce se zřizovatelem MŠ vytvořit v rekonstruovaných sklepních prostorech šatny se zázemím (sušárna dětských oděvů a obuvi), a případně využít nově získané prostory pro výstavbu dětské infra sauny. I nadále je nutné hledat cesty k odvlhčení sklepních prostor (oprava kamenných schodů na terasu, údržba anglických dvorků a podobně.)

Hned po výstupu schodištěm ze šatny v suterénu domu je velká hala.

Sem byla v předchozích letech situována jídelna pro děti, která ale nevyhovovala našim potřebám, a tak jsme v létě roku 2014 přikročily k zásadní změně. Hala jsme vyprázdnily a postupně dotvářeli. Na jaře roku 2018 byla odstraněna lina a odkryty a obnoveny původní parkety. Stejně tak i na schodišti do prvního patra, které je nyní dřevěné a opatřené bezpečnostními protiskluzovými koberci. Hala se tak otevřela jako krásný prvotní prostor pro setkávání, cvičení, dětské hry a zpívání, divadla a besídky.

Jídelna je nyní situována do bývalé herny v přízemí. Z provozních investic jsme zakoupili barevné stoly a dětské židle odpovídající antropometrickým požadavkům na školní vybavení. Získali jsme tím způsobem vzdušnou, světlou, krásně barevnou jídelnu, která sousedí ihned s kuchyní. Jídla se nepřeváží, paní kuchařka je v kontaktu s dětmi, což se ukazuje jako pozitivní idea.

- *třída v přízemí*

V přízemí budovy má své prostory jedna třída. Disponuje dvěma hernami, využívá i halu a místa, která patří k jídelně. Jedna z heren slouží dětem jako nestabilní lehárna, kde jsou lůžka připravována podle aktuálních potřeb.

Je dobré, že jsme v roce 2015 dokončili výměnu zdravotně nevyhovujících dětských postýlek za kvalitní molitanová lehátka, která mají snímatelný pratelný potah a jsou uložena v oddělených, dobře větratelných prostorách.

Sociální zařízení pro děti bylo v roce 2015 nově zrekonstruováno a doplněno o dětské pisoáry.

Umyvadla pro děti byla vyměněna za menší, dětem přístupnější, zajišťující jejich bezpečnost při hygieně. Nově je umístěn dřevěný držák na dětské ručníky s hygienicky oddělenými boxy pro každé dítě.

Jsme velmi rádi za další, podstatné změny v interiérech školy. Všechny podlahové krytiny jsou obnoveny, škola disponuje kvalitní technikou na úklid. Celá budova podstoupila roku 2015 výměnu nekvalitního osvětlení za nové, vyhovující všem parametrům na správné osvětlení.

Závěr: díky spolupráci se zřizovatelem školy prošla mateřská škola za několik posledních roků mnoha podstatnými proměnami jak v kvalitě sociálního vybavení, tak i zdravotně a bezpečnostně vyhovujícího zázemí. Dům má již 100 let, je nádherný a investice budou i nadále třeba.

- *školní kuchyně*

V přízemí budovy je umístěna kuchyň se skladem potravin. Má velká větratelná okna. Vedlejší místnost je pro uskladnění nádobí, druhou lednici a mrazák. Kuchyň je vybavena myčkou nádobí, nerezovými dřezy, velkým plynovým sporákem. Ve sklepních prostorách je umístěn sklad brambor a hrubá přípravná. Prostory kuchyně prošly také úpravami. Restaurovaná jsou okna. Její vybavení je však již zastaralé.

Vedle kuchyně je sociální místnost se sprchovým koutem pro personál.

Závěr: Máme schválenou modernizaci všech kuchyňských prostor. Těšíme se na ni.

Do prvního patra se chodí halou přes krásné široké schodiště, kde platí opět potřeba zvýšené bezpečnosti při jeho používání.

Máme jasně stanovená pravidla pro dodržení a zajištění bezpečnosti, se kterými jsou děti seznamovány a jsou jim denně připomínány.

- *třída v patře*

V poschodí je umístěna druhá třída s vybavenou nestabilní lehárnou, dvěma hernami a zrekonstruovanou umývárnou stejně jako v přízemí.

Vrchní třída má od roku 2017 vytvořené zázemí pro vydávání dětských svačin, které jsou dětem podávány na třídách. Počátkem roku 2018 byly pořízeny nové

dětské stoly s různou výškou a barevný, veselý dětský nábytek, který je uzpůsoben potřebám dětí.

Přes chodbu se nachází kancelář ředitelky a hospodářky, šatna pro pedagogy, úklidová komora a místnost pro prádlo a různý materiál.

Všechna místa se snažíme vybavit a uzpůsobit tak, aby se v nich děti cítily co nejlépe (vhodný nábytek, vytváření hracích koutků, snadný přístup k hračkám, pomůckám i materiálu, pestrá nabídka hraček atd.).

Ve druhém patře budovy mateřské školy se nachází byt školnice a půda.

Závěr: cíle, které jsme si v předchozích pěti letech stanovili, byly dosaženy (sociální zázemí pro děti i dospělé, zajištění hygienických požadavků ke stravování dětí, repase oken, kvalitní lehátka, kvalitní dětský nábytek, nové podlahové krytiny, osvětlení).

Se zřizovatelem budeme jednat o dalším postupu restaurování vestavěného původního nábytku a všech dřevěných interiérových prvků

3. PEDAGOGICKÝ TÝM ŠKOLY

3.1. OBECNÝ POPIS SLOŽENÍ TÝMU MŠ

Na škole pracují celkem 5 pedagogů. 3 učitelky splňují pedagogickou i odbornou způsobilost v souladu se zákonem 563/2004 Sb. O pedagogických pracovnících. 1 paní učitelka s VŠ vzděláním z jiného oboru si doplňuje studiem svou kvalifikaci.

Ředitelka MŠ má vysokoškolské odborné vzdělání.

Zástupkyně MŠ je o generaci mladší a tím tvoří vyvážený názorový protipól.

Od září 2019 pracuje na MŠ školní asistentka s vysokoškolským pedagogickým vzděláním.

Provozní podmínky ekonomické povahy – především kuchyně – zajišťuje provozní MŠ.

Dalšími nepedagogickými zaměstnanci jsou domovnice a kuchařka.

Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených pravidel.

Učitelky zajišťují komplexní péči, bezpečnost a výchovně vzdělávací činnost zaměřenou na rozšiřování vědomostí, dovedností a návyků dětí podle vzdělávacího programu školy. Plní další úkoly stanovené náplní práce.

Vedou třídní knihy, individuální záznamy o dětech a další třídní dokumentaci. Průběžnou kontrolu této dokumentace provádí ředitelka školy.

Domovnice MŠ zajišťuje běžné domovnické práce, úklid celé mateřské školy, provádí jednodušší údržbu, nahlašuje nutnost oprav a údržby movitého i nemovitého majetku. Dále je pověřena vedením skladu čistících prostředků, obsluhuje vytápění, obstarává prádlo a jeho pravidelnou výměnu. Má přehled o pořádku školní zahrady. Pomáhá učitelkám při převodech dětí, jejich sebeobsluze, při poledním stolování, ukládání ke spánku a podobně.

Provozní – vede sklad potravin, stravování dětí a zaměstnanců, odpovídá za chod kuchyně a úroveň školního stravování, administrativní činnost školy, účetnictví, vede pokladní knihy

Kuchařka zajišťuje přípravu jídel, drobné nákupy, bezproblémový chod kuchyně, odpovídá za čistotu stolů a prostírání

- Na škole je vedena předepsaná pedagogická dokumentace.

Základní dokumentace školy je uložena v kanceláři ředitelky školy, ve třídách je uložena třídní dokumentace.

3.2. PROFESNÍ ROZVOJ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Každý pedagog má právo a je povinen se profesně vzdělávat.

Profesní růst je podporován vedením MŠ a realizuje se dle plánu Dalšího pedagogického vzdělávání, který si volí dle svých osobních zájmů každý pedagog sám a současně je přihlíženo k potřebám školy.

Naším cílem je týmová práce s využitím potenciálu každého zaměstnance (Gardnerova stupnice mnohačetné inteligence)

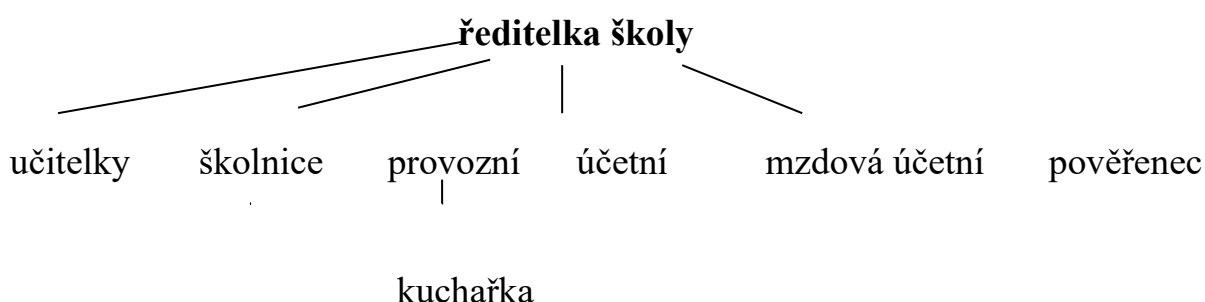
DVPP

- pedagogové se v rámci DVPP účastní odborných kurzů a seminářů
- DVPP je hrazeno především z rozpočtu školy
- využíváme i DVPP hrazené z grantů
- další typy vzdělávání: samostudium, kolegiální sdílení a vzájemné náslechy či hospitace, vzdělávání pro celý tým školy

3.3.ŘÍZENÍ ŠKOLY

Ředitelka školy je zodpovědná za bezproblémový chod a řízení MŠ.

- Má jasnou vizi o směřování školy
- hlavní činnost a kompetence pedagogických i nepedagogických pracovníků jsou v souladu s ustanovením Zákoníku práce vymezeny v pracovních náplních
- škola má zaveden průhledný a stálý vnitřní informační systém. Řízení je realizováno dvojstupňově na úrovních ředitelka – zástupce ředitelky a učitelky MŠ. Učitelky jsou včas a v dostatečné míře informovány o záležitostech školy. Pro řešení aktuálních otázek výchovně-vzdělávacího procesu slouží každodenní setkávání pedagogických pracovníků MŠ
- informační systém uvnitř MŠ je zaveden, navenek je zajištěn nástěnkami v šatnách, webovými stránkami a WhatsApp skupinou s rodiči
- plánování pedagogické práce a chodu MŠ je funkční a opírá se o předchozí analýzu a evaluaci
- ředitelka vytváří v týmu prostředí důvěry a otevřené komunikace a vzájemného respektu
- zaměstnance zapojuje do řízení školy a podporuje jejich profesionální samostatnost, iniciativu i osobní růst
- dává učitelkám prostor k samostatnému rozhodování o realizaci vlastních nápadů, uplatňuje transparentní systém odměňování a využívá hospitace k rozvoji kvality pedagogické práce
- provádí pravidelné kontroly provozu, hospitace u pedagogů, a to především formou orientační
- má přehled o dění na škole, o plnění pracovních povinností všech zaměstnanců, sleduje jejich vztah k dětem i k sobě navzájem
- vytváří na škole příznivé klima
- ředitelka se pravidelně účastní DVPP, a to v oblastech, které jsou upotřebitelné pro pedagogickou i řídicí práci
- **Organizační schéma školy**

Ředitelka spolupracuje se zřizovatelem a realizuje pravidelnou autovevaluační činnost zahrnující všechny stránky chodu školy.

3.4. UČITEL JAKO PRŮVODCE

Naším cílem je, aby byla paní učitelka v mateřské škole citlivým průvodcem dětského objevování světa. Aby společně s dětmi prožívala každodenní situace, naslouchala jejich otázkám a podporovala je v hledání vlastních cest. Aby věřila v jejich schopnosti, vytvářela atmosféru bezpečí, důvěry a radosti z poznávání. Aby **vzdělávání chápala jako společnou cestu**, ne jako řízení či hodnocení výkonu.

Pedagogický způsob, jakým jsou děti vedeny, se projevuje přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací pedagoga s dětmi.

Ve vztazích mezi dospělými a dětmi se uplatňuje vzájemná důvěra, oboustranný respekt, ohleduplnost, podpora a partnerství.

4. PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

4.1. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Mateřská škola nebyla stavěna jako účelová budova pro MŠ. Má ovšem – možná i právě proto – své veliké kouzlo.

Uspořádání prostor vyhovuje různým skupinovým i individuálním hrám dětí. Vybavení hračkami a pomůckami odpovídá počtu dětí a jejich věku, je průběžně obnovováno a doplňováno. Je umístěno tak, aby se děti mohly samostatně obsloužit – používat hry, didaktický a výtvarný materiál a samostatně pak po hře uklízet.

Děti se svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiéru budovy.

Všechny pracovnice školy se snaží, aby vnitřní prostředí bylo příjemné, třídy i ostatní prostory byly útulně zařízené a provoněné. Aby se tu děti dobře cítily a aby všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňovaly bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Závěr: Za spolupráce se zřizovatelem MŠ udržovat objekt školy v dobrém chodu. Opravit schodiště na terasu a prostory bývalé garáže, obnovit vzhled altánu (nátěry, uhnílé dřevěné prvky), opravy svodů, žlabů, nátěry a údržba střechy domu. Zvážit možnosti využití dalších prostor v budově i na zahradě.

4.2. ŽIVOTOSPRÁVA

Dětem poskytujeme plnohodnotnou a vyváženou stravu podle příslušných předpisů, zachováváme vhodnou skladbu jídelníčků, dodržujeme správné technologie přípravy pokrmů a nápojů.

Mezi jednotlivými pokrmy dodržujeme náležité intervaly. Pevně jsou v denním režimu zakotveny doby **stravování a odpočinku**.

Pitný režim je zajištěn na obou třídách (samoobslužný barel, konvice s čistou vodou), a to i za pobytu dětí venku.

Děti si mohou nalévat nápoje při svačině z malých džbánek a postupně si budou moci samy připravovat v některých dnech svačiny.

Děti nenutíme do jídla. S rodiči se domlouváme na stravovacích návycích z domova, respektujeme jejich požadavky a snažíme se přizpůsobit pokrmy dětským očím tak, aby je ochutnaly a naučily se zdravému stravování.

Děti se stravují ráno na svých třídách, u oběda se po dvou skupinách střídáme v jídelně (mladší a starší děti). Na odpolední svačině si děti obvykle pochutnají na svých třídách nebo v případě menšího počtu dětí jíme společně na jídelně.

V rámci dne respektujeme potřebu aktivity a odpočinku u každého dítěte individuálně. Ve třídách jsou relaxační zóny, kde může dítě odpočívat.

4.3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Klima školy je základ kvality vzdělávání i vztahů

Ve škole působí spolupracující tým pedagogů i provozních pracovníků, který sdílí společnou vizi a podporují otevřenou komunikaci.

Všechny děti mají v naší mateřské škole rovnocenné postavení. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován. Každému z dětí se dostává uznání, respektu a ocenění. Zcela nepřipustné jsou jakékoli formy zesměšňování či manipulace.

Osobní svoboda dětí je vyvážená nezbytnou mírou omezení a předem vytčených mantinelů, vyplývajících z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád a učit děti pravidlům soužití. Učit se být kamarád. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.

Vedeme děti respektujícím způsobem a učíme je respektu k ostatním.

V našem pojetí je umožněna aktivní spoluúčast a samostatné rozhodování dítěte, při dodržování jasně stanovených hranic.

A právě na vymezování jasných a pevných hranic a zejména na způsobu jejich stanovování a vytváření spolu s dětmi je založena naše pedagogická strategie.

(Když děti nemají jasné hranice, ztrácejí pocit bezpečí. Když zjišťují, že hranice někdy platí a jindy tak docela ne nebo neplatí vůbec, vyvolává to v nich nejistotu a úzkost a odpovědí na to může být i agresivní chování).

Převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme děti v rozvíjení vlastní sebehodnoty, samostatné práci, sebedůvěře a s prací s chybou.

Nově přicházejícím dětem a jejich rodičům je nabídnuta možnost adaptace na prostředí MŠ.

V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, pomoc a podporu. **Pracujeme na rozvoji prosociálního chování a jednání, na rozvoji empatie.** Seznamujeme děti s jednoznačnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi.

K přijímání těchto kvalit prispívá právě věkově nesourodé složení tříd.

V dnešním světě jsme všichni vzájemně propojení. Výzvy, kterým čelíme a budou čelit budoucí generace, vyžadují spolupráci překračující národní, etnické a náboženské hranice. Bude třeba se vidět čím dál více jako přátelé nikoli jako protivníci. Proto potřebujeme dětem ukazovat a učit je novému způsobu myšlení, který zahrnuje naši vzájemnou potřebu a nutnost společně řešit problémy. Učit se vzájemnému dialogu, hledání spolupráce a soucitu. A to takovému, který se obrací ke všem bytostem s etickým přístupem a univerzálním apelem tedy v souladu s morálními postoji, které chápou a žijí a s otevřeností ke všem lidem. V našem ŠVP souzníme s principy **SEE Learningu**/ program sociální, emoční a etické výchovy zaměřený na celostní vzdělávání dětí založený na společném chápání hodnot/ Výchova srdce a mysli. Učení nemá být jen o vědomostech a dovednostech ale i o pěstování empatie a laskavosti.

S ohledem k ovlivňování sociálního vývoje a sociálních postojů zaměřují pedagogové některé hry a aktivity, dávají dětem srozumitelné pokyny a **dbají na to, aby nedocházelo k projevům šikany a dalších patologických jevů. Snaží se těmto jevům předcházet.**

Učitelky MŠ se programově věnují neformálním vztahům dětí ve třídách a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem. Program prevence je zařazen do ŠVP a je mu věnována náležitá pozornost.

Naším cílem je celostní výchova dětí, v níž se rozum a cit, vědění a moudrost, technické a lidské hodnoty navzájem doplňují. Výchova mysli zahrnuje rozvoj myšlení, poznávání, tvořivosti a schopnosti rozlišovat – tedy intelektuální stránku člověka. Výchova srdce znamená rozvíjení citového života, morálního cítění, schopnosti spolupráce, soucitu a lásky. Pochopit nejen „jak věci fungují“ ale i proč na nich záleží, spojovat poznání se svědomím, rozvíjet odpovědnost, vděčnost a vnitřní klid.

Hygienické podmínky školy odpovídají normám KHS a jsou v pořádku.

4.4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Na MŠ Jizerka máme dvě třídy, které jsou smíšené, tedy věkově heterogenní. Jejich kapacita je 25 dětí na třídu, současná kapacita školy je 50 dětí.

Jednotlivé třídy jsou pro lepší orientaci dětí pojmenovány. Jména těchto tříd jsou Ježecci (obývají přízemí budovy) a Veverky (sídlí v prvním patře budovy).

V obou třídách probíhá výchovně vzdělávací proces dle RVP PV, ŠVP.

Pro věkově smíšené třídy jsme se rozhodli na základě těchto argumentů:

Vznikají v nich přirozené skupinky dětí, a to nejen podle věku, ale i podle individuálních schopností a podle formujících se osobností jednotlivých dětí. Společně si ve třídě hrají, tvoří a z nabídky činností si během dne vybírají. Mají možnost si postupně vyzkoušet roli mladšího a později staršího kamaráda, což je pro řadu dětí nová zkušenost, kterou mnohdy z rodiny neznají.

Současně heterogenní třída umožňuje mladším dětem učit se od starších a starším získávat prosociální zkušenosti v kontaktu s menšími dětmi – mohou je učit, pomáhat jim a naučit se respektu. V těchto třídách není tak častá nezdravá soutěživost, jak tomu mnohdy bývá ve třídách homogenních.

Smíšené třídy jsou výhodné také pro některé sourozence, kde mladším pomáhá starší sourozenec při postupné adaptaci a dává mu podporu při separaci od rodičů.

Nevýhodou z pohledu práce pedagoga je obtížnější sladění společného programu pro děti – rozdíl bývá v samostatnosti dětí, a tedy v míře nutné dopomoci ze strany učitele, ale také ve fyzické odolnosti.

A to je důvod, pro který se odpolední organizace dne naší mateřské školy mění. Mladší děti odcházejí na oběd dříve než předškoláci a jejich doba odpočinku bývá delší. Předškoláci, mívají menší potřebu spánku a vyšší nároky na stimulaci i odpolední organizaci všech činností. A tak se děti setkávají v homogenní skupině vrstevníků. A to zejména za pobyť venku, chodí jako druhá skupina na oběd, odpolední odpočinek mají na společné lehárně, kdy mohou dříve vstávat nebo jen chvíli odpočívat podle individuální osobní potřeby.

Tato situace se každoročně mění. A tak se mění i naše organizace práce, která se vždy přizpůsobuje skutečným potřebám dětí a možnostem školy.

- služby pedagogů jsou organizovány tak, aby dětem byla poskytována při všech činnostech optimální péče
- všechny učitelky dobře znají děti z obou tříd, protože je jejich přímá výchovná práce rozdělena tak, aby se setkaly a pracovaly se všemi dětmi
- tato okolnost přispívá k zevrubné spolupráci mezi učitelkami a k celkovému vnímání bezpečného, rodinného klima mateřské školy

- **provoz školy**

Je stanoven na dobu od 6.30 do 16.30 hodin, to je 10 hodin denně

6:30 - 8:30 scházení, ranní hry

- doba určená pro příchod dětí do mateřské školy a předání dětí pedagogickým pracovníkům k předškolnímu vzdělávání (volné činnosti a individuální či skupinové aktivity dětí nabízené pedagogy, zaměřené především na spontánní hry, učení a zájmovou činnost, na individuální rozvoj dětí), včetně hygieny

6.30 - 7.30 spojené děti v jedné třídě, od 7.30 přechází do druhé třídy

8:30 - 8:45 pohybové aktivity

- tělovýchovná chvilka (pohybové hry, zdravotní cvičení, spontánní pohyb s hudbou, rozvoj hrubé motoriky)

8:45 - 9:15 RANNÍ SVAČINA

9:15 - 9:45 činnosti řízené pedagogem

- většinou řízené skupinové i frontální činnosti/směřující k motivaci a aktivity zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí
- hygiena, příprava na pobyt venku

10:00 - 11:45 POBYT VENKU

- pobyt dětí venku, při kterém probíhají řízené i volné činnosti a aktivity zaměřené na relaxaci, pohyb, výchovu a vzdělávání dětí s důrazem na:
 - pohybové aktivity
 - seznamování s přírodou, s přírodními jevy a s okolním světem

11:45 - 12:45 příchod do MŠ šatna, hygiena, **OBĚD** a osobní hygiena dětí

12:45 - 14:15 POLEDNÍ ODPOČINEK

- spánek a odpočinek respektující rozdílné potřeby dětí,
- individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku (zejména s předškoláky – možné zařazení pobytů venku, v lese, v přírodě, sportovní hry, činnosti zaměřené na předškolní přípravu, volné hry)

14:30 – 15:00 průběžná ODPOLEDNÍ SVAČINA

15:00 - 16:30 rozcházení dětí

- volné činnosti a individuálně zaměřené aktivity dětí řízené pedagogy
- zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí,
- v případě pěkného počasí probíhají na zahradě mateřské školy
- doba určená pro přebírání dětí zákonnými zástupci

Denní režim se řídí individuálními potřebami dětí a výchovně vzdělávacím programem, podle kterého učitelka s dětmi pracuje. Je výhradně v jejích rukou, jak realizuje individuální a skupinové a frontální vzdělávací činnosti.

Vždy přihlíží k aktuální situaci ve třídě, s ohledem na počasí a režimové požadavky, zejména stravování, jehož čas je pevně stanoven.

V denním programu je **respektována individualita** dítěte a zásady **zdravého životního stylu**.

- děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, mají dostatek volného pohybu
- do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity
- pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.
- děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru
- poměr volných a řízených činností je v denním programu vyvážený
- při příchodu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim

4.5. SPOLUÚČAST RODIČŮ

Naším cílem je co nejvíce otevřít školu rodičům, hledat aktivní formy spolupráce.

Spolupráce s rodiči je srdcem mateřské školy, protože právě v předškolním věku je vztah rodiny a školy nejbližší a nejživější.

Spolupráce se zákonnými zástupci je nedílnou součástí života naší školy. Vychází z partnerského vztahu založeného na vzájemné důvěře, otevřené komunikaci a respektu.

Naším cílem je v tomto směru vytvářet takové prostředí, v němž se rodiče cítí být součástí školního společenství a mají možnost se aktivně podílet na vzdělávání i chodu školy. Společně s rodiči usilujeme o to, aby dítě prožívalo kontinuitu, jistotou a radost z objevování světa.

Důraz klademe na informační systém v oblasti výchovně vzdělávacích záměrů, adaptační proces nastupujících dětí, dostatečnou informovanost o rozvoji každého dítěte.

Rodič má možnost před nástupem dítěte navštívit školu, získat základní informace o jejím charakteru a činnosti a nadále se s nimi seznamovat v průběhu

docházky dítěte prostřednictvím nástěnek v šatnách, webových stránek, přímou konzultací.

V rámci analýzy a evaluace kvality činnosti školy může rodič vyjádřit svoje náměty a připomínky anonymně v dotazníku nebo prostřednictvím ředitelství školy.

Třídní schůzky probíhají zpravidla 3x ročně.

Před vstupem do ZŠ mají rodiče možnost konzultací v rámci připravenosti dítěte na školní docházku.

Naše konkrétní kroky spolupráce:

- schůzka s rodiči krátce před zahájením školního roku
- možnost individuální rozhovoru s ředitelkou MŠ/ kdykoli v roce, pro nově příchozí před nástupem ke školní docházce
- každodenní přímý kontakt s rodiči (zejména v odpoledních hodinách)
- harmonizační víkendový pobyt s rodiči a dětmi
- společenský život (odpoledne s..., tvořivé dílny, svatomartinské oslavy, oslavy dne dětí, dne matek, dne otců, pasování na školáky, loučení s MŠ)
- spolupráce ve prospěch rodiny s PPP, SPC
- individuální schůzka pro budoucí školáky/tzv. tripartita
- účastní se všechny paní učitelky
 - spolupráce při nápravě vadné výslovnosti
 - spolupráce při údržbě zahrady a doplňování materiálů pro výtvarné činnosti

Učitelky sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, jejich rodin, přičemž chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost. Jednáme s rodiči taktně, s vědomím, že pracujeme s důvěrnými informacemi.

Na jaře roku 2014 se nám podařilo na základě oboustranného dialogu skutečné otevření školy veřejnosti. Založením spolku **RODIČE DĚTEM**, který byl postaven na vzájemné participaci, komunikaci a spolupráci. S rodiči se rozvíjí linie součinnosti v mnoha směrech. Všichni, kdo se k nám chtějí přidat, jsou srdečně vítáni.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1. HLAVNÍ PRINCIPY ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Naším cílem je dovést dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých osobních předpokladů získalo přirozenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost a základy kompetencí důležitých pro jeho další rozvoj a učení, pro život a vzdělávání.

To znamená:

- akceptovat přirozená vývojová specifika dětí předškolního věku a
- umožňovat rozvoj a vzdělávání každého jednotlivého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb
- zaměřovat se na vytváření základů klíčových kompetencí dosažitelných v etapě předškolního vzdělávání

Zaměřujeme se na:

- rozvoj dítěte ve všech oblastech /fyzické, psychické, sociální, emoční i kognitivní
- podporu samostatnosti a schopnosti učení /vést děti k tomu, aby chtěly poznávat, byly aktivní, zvládly situace na ně běžně kladené (v rodině i ve škole) i ty, které je mohou teprve čekat
- rozvoj klíčových kompetencí /tj. soubor obecnějších schopností, dovedností a postojů, které umožní dítěti být kompetentní v běžném životě i v budoucnosti
- osvojení základních hodnot společnosti/spolupráce, respekt, ohleduplnost, dodržování pravidel, chápání, že nejsme pouze sami za sebe
- individualizaci a respekt k dítěti
- bezpečné, podnětné a podporující prostředí
- spolupráci školy s rodinou i ostatními lidmi

Podporujeme:

- duševní pohodu, rozvoj intelektu, jazyka, poznávací procesy, city, vůli, smysly, vztahy
- vnímání světa a odpovědný postoj k němu
- zlepšování tělesné zdatnosti a kondice
- podporu sociálně-kulturních návyků a dovedností spolu s přijetím společenských, morálních a etických hodnot
- zdokonalování se v oblasti hudební, výtvarné, pracovní, literární, matematické i environmentální

5.2. FILOFOFIE ŠKOLY

- **nevíme do jakého světa děti rostou, ale víme, jaké v něm budeme chtít mít lidské hodnoty**, proto vytváříme náš ŠVP s tímto vědomím

Pedagogický sbor naší mateřské školy přistupuje k ŠVP tvůrčím způsobem. **Každoročně ho tvořivě formuje** dle konkrétních situací na MŠ/ složení dětí, jejich potřeb a podmínek školy. Vzhledem k novému pojetí RVP PV projde jistě i náš ŠVP ještě řadou změn.

Jsem si jistá, že budeme i nadále vytvářet příležitosti pro lásku, aktivitu a humor. Pro příjemnou atmosféru a tvůrčí prostředí s optimálním denním režimem respektujícím **biorytmy dítěte**.

5.3.METODY A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

V mateřské škole se snažíme používat takové metody vzdělávání, které

- podporují dětskou zvědavost, jsou založeny na přímých zážitcích dětí a podněcují v nich radost z učení se zapojením verbálních i neverbálních složek, s dostatečným prostorem pro **aktivitu dětí s konkrétními činnostmi** – jako je manipulace, experimentování, hra a za účasti všech smyslů = **celistvé**
- nejčastější formou vzdělávání je spontánní hra
- ve vyvážené míře užíváme individuálních, skupinových a frontálních činností, do kterých se děti zapojují dle svých zájmů a nálad
- využíváme povzbuzení, příklad, pochvalu, komunitní a diskusní kruh, tvořivou dramaturgii, experiment, zkoumání, psychomotorická cvičení, kooperativní a námětové hry, práci s knihou

1)prožitkové učení, které je **spontánní, objevné, radostné a přitažlivé**

Víme, že důležitá je vlastní zkušenost a prožitek, protože teprve to, co blíže poznáme, dokážeme lépe vnímat a účinně chránit (co si zkusím, tomu porozumím)

2)kooperativní učení – založené na spolupráci dětí, kdy má dítě dostatek prostoru pro sebevyjádření

3)situační učení – založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí

- začleňujeme do výuky **artefiletiku** – metodu podporující dramatické, hudební, taneční a výtvarné techniky

4) spontánní sociální učení – založené na principu přirozené nápodoby. Sociálním posilováním a identifikací /hlavní nástroj pro získávání akceptujících způsobů chování

5.4. ZAMĚŘENÍ ŠVP

Zaměření ŠVP vychází z orientace naší mateřské školy na **české tradice a kulturu našeho národa**.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání přináší změny do systému předškolního vzdělávání – především ve způsobu, **jak děti připravovat** co nejlépe na jejich „život“ i další studium. Chce vedle základních vědomostí u dětí rozvíjet sumu univerzálně využitelných dovedností a schopností – orientovat se v problému, rozhodovat se, řešit určité situace – tedy poradit si v životních i budoucích studijních situacích

Cíle předškolního vzdělávání jsou formulované očekávanými výsledky učení /OVU/ v klíčových kompetencích /KK/, očekávanými výsledky učení ve vzdělávacích oblastech a vymezením základních gramotností.

Klíčové kompetence v RVP PV – přehled očekávaných výsledků učení

Kód	Klíčová kompetence / gramotnost	Očekávané výsledky učení (projevy/indikátory)
KKU	Klíčová kompetence k učení	• Při učení využívá strategie pokusu a omylu • Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost • Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje • Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích
KKK	Klíčová kompetence komunikační	• Vyjadřuje se různými způsoby • Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny • Klade otázky a hledá na ně odpovědi • Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává • Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace
KOS	Klíčová kompetence osobnostní a sociální	• Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci • Žádá o pomoc vrstevníky či

		dospělého • Pojmenuje vlastní silné stránky • Projevuje důvěru v sebe sama • Vyjadřuje svůj názor • Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým • Rozlišuje vhodné a nevhodné chování • Chová se v souladu se základními společenskými pravidly
KOB	Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	• Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě • Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji • Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí • Přispívá k fungování společenství v mateřské škole • Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých • Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat
KPP	Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	• Přichází s vlastními nápady • Navrhne, co potřebuje k realizaci vlastních činností • Ke změnám přistupuje jako k příležitostem • Dokáže měnit cesty k dosažení cíle • Dokončí, co započalo • Organizuje a realizuje svoje nápady • Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi • Podílí se na společných rozhodnutích • Oceňuje práci i úsilí druhých

KRP	Klíčová kompetence k řešení problémů	• Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů • Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti • Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje • Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací • Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli • Tvořivě pracuje s informacemi • Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů
SAR	Klíčová kompetence kulturní	• Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí • Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty • Zapojuje se do tvůrčích činností • Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních
KDI	Klíčová kompetence digitální	• Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe • Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií • Uplatňuje informativní myšlení, pracuje s algoritmy

Základní gramotnosti:

Čtenářská gramotnost

Matematická gramotnost

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

6.1. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PODPORUJE:

A) ekologické vzdělávání

Její podstatou je utváření odpovědného vztahu k životnímu prostředí, ekologicky šetrnému životnímu stylu a jednání. Vhodnými aktivitami zaměřenými na spolupráci, posílení sounáležitosti skupiny, na uvědomění si odpovědnosti za vlastní jednání.

Širší pojetí ekologické výchovy zahrnuje vedle přírodovědných aspektů také aspekty etické, sociální a kulturní.

Znamená to poznávat zákonitosti vývoje přírody a společnosti, chápat jejich vzájemnou souvislost, uvědomovat si hodnotu přírody a být přesvědčen o nutnosti harmonie ve vztazích člověka k člověku a člověka k přírodě.

EKO cesty:

1. přímý kontakt s přírodou a přírodními materiály (přímé, konkrétní pozorování i prožívání – vůně větví, hladkost kamenů...)
2. rozvíjení citových vztahů k přírodě a jejímu estetickému vnímání (především osobním postojem pedagogů – co cítím, prožívám, jakou krásu vidím na mouše, mravencovi, lístku stromu, kaluži před vchodem do MŠ, v čem je pro nás příroda uzdravující a objímající, jakého pomocníka mohu v přírodě nalézt – při nemoci – bylinky, při únavě – procházka, když jsem smutný – zpěv ptáků...)
 - jakou inspiraci je příroda pro umělce (poslech hudby, výtvarná díla)
3. časté vycházky do přírody za každého počasí s pocitem radosti a volnosti. Poskytovat dětem co nejvíce příležitostí k aktivnímu pobytu v přírodě se zřetelem na vlastní prožitky a tvořivost
 - vést děti k péči o živou i neživou přírodu
 - při vycházkách do okolí poukazovat na nutnost čistoty vody, vzduchu, pořádku v přírodě
 - učit děti, proč musíme chránit přírodu, jak odstranit chyby, které člověk dělá a tím přírodě škodí
 - rozšiřovat možnosti pobytu venku, využívat rozmanitých terénů a prostorů pro volný pohyb dětí
 - vycházky směřovat do lesa, k přehradě, do parku, na hřiště, k potůčku, do sadu atd.
4. v hojné míře využívat všech možností naší zahrady – právě k přímému pozorování a zkoumání všech živočichů i přírodnin i k podpoře pracovních a motorických dovedností.
5. pěstovat rostliny na třídě i zahradě MŠ (poznat, co ke svému růstu potřebují, kdy hynou, jaký význam má slunce, voda, pochopit čím je rostlina důležitá pro člověka)

6. zavádět zásady tzv. „domácí ekologie“ – šetření energiemi, vodou, třídění odpadů, recyklace

Prvky ekologické výchovy tak budou prolínat celým výchovným programem obou tříd. Pro větší děti plánujeme školní projekty na tato témata.

Děti se zúčastní programů v eko centrech. Nadále spolupracujeme s organizacemi eko výchovy na Liberecku. Škola je členem EWO sítě Mrkvička.

B) s výchovou ekologickou je těsně spjata **výchova estetická** Tou v mateřské škole rozvíjíme vnímání krásy, cit pro harmonii, tvořivost a vyjadřování emocí prostřednictvím umění. Děti se učí pozorovat, prožívat i tvořit – ve výtvarných, hudebních, pohybových a dramatických činnostech. Cílem není výkon, ale radost z tvorby, autenticita a citlivost k sobě i okolnímu světu.

C) **výchova etická**, kdy si klademe za cíl pomáhat dětem osvojit si správné chování v mezilidské komunikaci, umět si vytvořit vlastní názor, jednat jako charakterní člověk, vypěstovat v dětech zdravé sebevědomí, úctu a pozitivní vztah k lidem. V mateřské škole je uchopování citu pro dobrou, spravedlnost, empatii a odpovědnost zcela zásadní. Děti se učí vnímat druhé, rozlišovat správné a nesprávné cesty a jednat s respektem, laskavostí a ohledem na sebe i ostatní.

Principy etické výchovy uplatňujeme formou **zážitkového učení** – umět otevřeně a pravdivě komunikovat, naslouchat, rozvíjet empatii, pozitivně hodnotit druhé, poskytnout pomoc či službu, umět darovat, podělit se, konat ve prospěch druhých, aniž bychom očekávali zisk či odměnu, úspěchy jiných přijímat bez závisti.

K tomu je třeba vytvářet atmosféru bezpečí, důvěry, radosti spojenou s pocitem jistoty a sounáležitosti, ve které děti mohou vyslovit názor, sdělit prožitek, pocít apod.

Jsme si vědomi faktu, že se malé děti učí především formou **observačního učení** (neboli učení pozorováním). Zde probíhá učení tak, že se novému chování, dovednostem nebo postojům učíme tím, že **sledujeme druhé – jejich jednání a důsledky, které z něj plynou**. Pro prosociální dovednosti a empatii je sledování toho, jak dospělí řeší konflikty, vyjadřují emoce nebo spolupracují velmi důležité. Učím se tím, že vidím, jak to děláš ty. Je to základní způsob lidského učení, který spojuje poznávání, napodobování a vnitřní motivaci. Využíváme „modelového chování“ při své práci.

D) Plánujeme zařazování **kulturních a společenských aktivit**

Využíváme nabídky programů Naivního divadla v Liberci, zveme pohádkovou scénu do naší mateřské školy a budeme navštěvovat kulturní akce pořádané pro děti v různých místech našeho města.

E) Náš program je postaven na **toku ročních dob**, a tedy i svátcích vázaných s pranostikami. Zažívání jistoty opakujících se věcí, bohatství společně sdílených rituálů, které umožňují orientovat se v souvislostech a poskytují nám vědomí, že existuje v tomto proměnlivém světě něco, co známe a na co se můžeme spolehnout.

Na pozadí procesů v přírodě pak nacházíme porozumění, ukotvujeme se v řádu přírody a světa kolem nás.

F) Zde nachází své místo **rituály, pravidla a dohody**

- ranní přivítání s paní učitelkou i jinými zaměstnanci školy – osobní kontakt a sdělení prvních prožitků (stejně je i odpolední loučení, osobní)
- společné přivítání na začátek dne/propojené s motivací pro další nabídku – zejména pondělky s komunikativním kruhem a vyprávěním o zážitcích z víkendu či prázdnin
- KK – komunikativní kruh pro sdílení, naslouchání, vyprávění, hodnocení, motivaci
 - zde si stanovujeme pravidla a zde je lze i kontrolovat
 - podle potřeby si v KK povídáme – vytvoříme kruh, posadíme se na zem, děti si vyberou předmět (kamínek, mušličku ...), který určuje, kdo bude hovořit. Kdo má kamínek v ruce mluví, ostatní mlčky poslouchají. Děti si tak cvičí řeč, učí se záměrně poslouchat, srozumitelně vyjádřit své myšlenky, pocity. Děti, zejména mladší, které povídat nechtějí, pouze poslouchají a do hovoru se nezapojují.
 - při řešení všech druhů problémů, konfliktů i dětských sporů funguje diskusní kruh, kdy děti diskutují a hledají možná řešení a sdělují své nápady k řešení různých problémů. I zde se učíme se o slovo přihlásit a druhého vyslechnout
- učíme se respektovat daná pravidla, která platí v MŠ
 - pravidla vymezují, kam mohou děti jít, co ještě mohou dělat, co už není přijatelné a druhému může ublížit
 - děti aktivně zapojujeme do vytváření pravidel ve škole, které usnadňují soužití a tvoří bezpečí, psychickou a duševní pohodu a rovnováhu
 - vysvětlujeme pravidla na konkrétních situacích a stále si je připomínáme
 - máme vytvořené piktogramy, které jednotlivá pravidla objasňují
 - pravidla v oblasti hygieny, psychohygieny, sebeobsluhy se děti učí dodržovat vždy a důsledně, rozšiřovat je podle nových situací
 - je nutné, aby pravidla byla přiměřená věku a chápání dětí
 - mezi pravidelné malé slavnosti můžeme přiřadit i **oslavý dětských narozenin**, kdy oslavenci ostatní blahopřejí, zazpívají mu písničku dle jeho výběru a přeje-li si, dostane „hobla“ a malý dárek
 - učíme se všimnout si, co si druhý přeje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pamlsky), i prožívat radost z radosti druhého a radovat se společně

G) pravidelný denní poslech mluveného slova – pohádek, příběhů, veršů –

Jde o denní rituál poslechu mluveného textu (pohádky, příběhu, básně, popisu), který může probíhat přes den, ale pravidelně se odehrává v době odpočinku. Tady děti vnímají pouze prostřednictvím sluchu a jejich fantazie má možnost růst a rozvíjet se. Uchopují různé jazykové prostředky a vnímají rytmus řeči, intonaci hlasu, gramatiku. Tím se podporuje pozornost, soustředění, paměť. Rozvíjí se porozumění slyšeného textu a schopnost předvídat děj. Mluvené slovo podporuje kritické a tvořivé myšlení (např. hledání souvislostí, přemýšlení o motivech postav, hledání řešení situací) a současně rozšiřuje slovní zásobu i cit pro jazyk. Souvisí s matematickým uvažováním – prostřednictvím příběhů s kvantitativními nebo logickými prvky (počítání, třídění, časové a prostorové vztahy) a jednoznačně podporuje čtenářskou gramotnost ve smyslu chápání textu, vyvozování významu, interpretaci a aktivnímu používání slov. Po čtení v průběhu dne obvykle následuje i reflexe formou otázek a dialogu.

Využíváme jak knihovničku mateřské školy, tak i knihy, které si děti donesou z domova. Učíme se nová slova a snažíme se je aktivně používat. Pojmenováváme většinu toho, čím jsme obklopeni. Děti vyjadřují samostatně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky. Učí se soustředěně naslouchat a textu porozumět. Učí se popsat, co slyšely, vyjádřit svůj názor, navrhnout pokračování či řešení příběhu. Učí se vyhledávat a porovnávat informace. Podporujeme zájem o knihy, čtení, psanou podobu jazyka, hudbu, divadlo, film, podporujeme zálibu v poznávání písmen i číslic, prohlížíme si knihy (atlasy, obrázkové knihy, leporela) a vyprávíme si o nich. Hledáme v nich informace, pracujeme s dětskými encyklopediemi. Pořádáme dny s oblíbenou knížkou.

H) podpora zdraví – filozofie, principy a zásady podpory zdraví

Cílem tohoto záměru je, aby se děti již od mateřské školy naučily postojům, které spočívají v úctě ke zdraví a podpořit tak správné návyky pro zdravý životní styl dětí a následně i rodičů.

Zdraví je zde chápáno nejen jako nepřítomnost nemoci, ale jako subjektivní pocit životní pohody, souladu a harmonie, který si uvědomujeme podle míry své zralosti.

Integrující principy programu:

- Respekt k přirozeným lidským potřebám jedince
- Rozvíjení komunikace a spolupráce

Zásady podpory zdraví v MŠ:

- Učitelka podporující zdraví
- Věkově smíšené třídy
- Rytmický řád života a dne
- Tělesná pohoda a volný pohyb

- Správná výživa
- Spontánní hra

Učitelka pomáhá vytvářet situace, navodit stav, ze kterého se hra následně rozvine. Dále se jí účastní pouze, přejí-li si to děti. Hru pak využívá k pozorování dětí a k vyhodnocování jejich individuálních pokroků.

Děti si pro hru mohou hračky brát samy a jsou vedeny k tomu, aby je po ukončení hry vracely na místo. Pokud během hry vytvoří stavbu, mohou si ji nechat do druhého dne a ve hře pokračovat.

Učitelky se snaží pro spontánní hru vytvořit prostorové i materiální podmínky.

6.2. OBSAH INTEGROVANÝCH BLOKŮ

Jde o otevřené tematické celky, kolem kterých se v mateřské škole propojují různé činnosti a oblasti učení – jazyková, výtvarná, hudební, sociální i poznávací. Děti se učí přirozeně v smysluplném propojení vzdělávacího celku, v souvislostech, v reálných situacích / činnostní učení, vycházející z her, prožitků, aktivit (nikoli z pasivního přijímání informací).

Smyslem bloků je tedy celostní rozvoj dítěte. Vycházejí vždy ze života dětí, z jejich zkušeností, ročních období, svátků a emocí. Učí děti chápat souvislosti a vidět svět jako jeden celek. Dávají prostor pro zvědavost, tvořivost a prožitek.

Učitelky jsou zodpovědné za plánování a realizaci obsahu vzdělávání. Do plánování a nabídky činností se zapojují i děti. Plány se připravují průběžně a operativně na základě ŠVP a využívají aktuální vzdělávací příležitosti/ děti se ptají, hledají, co je zajímavé, navrhuji. Učitelka při tvorbě zohledňuje potřeby dětí, jejich vývojové možnosti, individuální potřeby

6.2.1 Enyky benyky tak i tak, budeme si spolu hrát/ ZÁŘÍ

Smyslem je:

- podpořit pozitivní adaptaci dítěte na prostředí mateřské školy a jeho začlenění do kolektivu
- vytvoření pocitu jistoty, přijetí a sounáležitosti.

Záměrem je:

- aby dítě poznávalo sebe i ostatní, učilo se spolupracovat, sdílet, respektovat druhé a rozvíjet pozitivní vztahy k sobě, vrstevníkům i dospělým
- Podpora bezpečného a přátelského klimatu ve třídě jako základu pro další rozvoj osobnosti dítěte

Hlavní cíle:

- Orientuje se v novém prostředí a přijímá základní pravidla soužití
- Poznává své jméno, tělo, potřeby a pocity
- Prožívá pocit jistoty, bezpečí a sounáležitosti
- Učí se sdílet hračky, pomůcky a prostor
- Navazuje kontakt s vrstevníky, spolupracuje ve hře
- Rozvíjí empatii, ohleduplnost a respekt k druhým
- Získává pozitivní zkušenosti z pobytu ve skupině
- Rozvíjí komunikaci verbální i neverbální /naslouchání, vyjadřování, reakce

Propojení s oblastmi RVP PV:

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a jeho tělo:

obsah a činnosti:

- pohybové hry podporující spolupráci,
- seznamovací hry
- cvičení s hudbou
- rytmižace jména, hry se jmény
- taneční kruhy, hudební činnosti

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a jeho psychika

obsah a činnosti:

- vyprávění o sobě, rodině, o kamarádech
- rozpoznávání emocí
- odloučí se od blízkých a je aktivní bez nich
- postupuje podle slovních i obrazových instrukcí
- výtvarné vyjádření sebe /to jsem já
- dramatizace a poslech příběhů o přátelství

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě, ten druhý a společnost:

obsah a činnosti:

- hry na spolupráci, námětové hry
- domlouvání pravidel
- společné utváření pravidel a hranic (co nám pomáhá, abychom si spolu rozuměli)
- začlenění se do skupiny
- osvojuje si základní sociální dovednosti (pozdrav, poděkování,

- střídání se, pomoc druhému, zapojení do společné činnosti)
- vyjadřuje se prostřednictvím hudebních a pohybových činností

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a svět

obsah a činnosti:

- všímá si prostředí mateřské školy a lidí, kteří ho tvoří
- pečuje o společné věci a pořádek prostředí
- reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých při rizikové situaci

Očekávané výstupy:

- zvládá odloučení od rodičů a zvládá denní režim
- respektuje základní pravidla chování
- komunikuje s vrstevníky a dospělými přiměřeně svým možnostem
- projevuje zájem o společné činnosti
- rozpoznává a pojmenovává základní emoce
- vyjadřuje pozitivní city vůči sobě i druhým

Náměty: Pošli úsměv, Na šáteček, Pavučina přátelství, Otisky rukou všech dětí, Školková pravidla, Tančíme spolu, povídání o kamarádství, o pomoci, příběhy

6.2.2.Koulelo se koulelo, červené jablíčko/ ŘÍJEN, LISTOPAD

Smyslem je:

- umožnit dětem vnímat podzim jako období proměn, hojnosti a péče o zdraví
- děti pozorují přírodu, vnímají změny počasí
- objevují plody zahrad, sadů i lesa
- učí se chápat souvislosti mezi přírodou, lidskou činností a zdravím

Záměrem je:

- pokračovat v ukotvování respektu ke společným pravidlům
- zapojovat se do plánování aktivit
- rozvíjet dětskou zvědavost a smyslové vnímání
- využívat digitální technologie a informační zdroje pro své poznávání světa
- prožítky práce s přírodními materiály
- přinášet zkušenosti s lidovými tradicemi až po svátek sv. Martina, podílet se na přípravě oslav a svátků

Hlavní cíle:

- vnímá proměny přírody v podzimním počasí
- poznává typické znaky podzimu (počasí, barvy, plody, oblékání)

- chápe význam zdravé výživy a péče o své zdravé
- zná některé podzimní práce a tradice
- prožívá radost z pohybu, hudby a tvoření s přírodními materiály
- vyjadřuje prožitky a zkušenosti výtvarně, hudebně i pohybově
- upevňuje pozitivní vztah k přírodě a k lidové kultuře

Propojení s oblastmi RVP PV:

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a jeho tělo:

obsah a činnosti:

- pohybové hry na čerstvém vzduchu
- cvičení „padá lití“, vítr fouká“, jablíčka se kutálí“, „draci létají“
- hry na jablíčka, hrušky, kaštiny
- hry na zvířátka odlétající do teplých krajín nebo ukládající se k zimnímu spánku
- otužování při pobytech venku
- rozhovory o oblékání a zdraví, zaměření na své tělo a jeho části
- dramatizace: onemocněl skřítek Podzimníček

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a jeho psychika

obsah a činnosti:

- aktivní pozorování proměn přírody a pojmenování různých plodů
- smyslové hry (hmatové, čichové, chuťové)
- práce s knihou a obrázky o podzimu i s digitálními technologiemi
- písně a básně o ovoci, houbách, dešti, listech, ročních dobách, papírových dracích

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě, ten druhý a společnost:

obsah a činnosti:

- společné sbírání a třídění přírodnin
- spolupráce při výrobě podzimních výtvarných děl
- sdílení zážitků z rodiny či skupiny (pečení jablečného koláče, vaření šípkového čaje, sušení ovoce)
- vnímá společná pravidla při delších pobytech venku
- představování lidových pranostik, rčení a svátků (Sv. Václav, Sv. Martin, dušičky)
- vyprávění pohádek a příběhů
- společná příprava zdravé svačiny (zelenina ze zahrádky)

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a svět

obsah a činnosti:

- pozorování změn počasí
- práce s teploměrem (venku i osobním)
- měření deště
- seznámení s koloběhem roku
- pochopení souvislosti mezi počasím, úrodou a zdravím
- rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout

Očekávané výstupy:

- poznává a pojmenovává typické znaky podzimu, přijímá změny a přizpůsobuje se jim
- chápe potřebu zdravého životního stylu, orientuje se na svém těle
- rozlišuje plody podzimu podle vzhledu a chuti
- projevuje zájem o tradice a lidové zvyky
- vyjadřuje se různými výtvarnými a pohybovými prostředky
- prožívá radost za společných hudebních i dalších činností a tvoření

Náměty: pokusy/co plave, co se potopí – semínky, listy, plody, rozhovory o zdraví, bacilech, co pomáhá, koláže „zahrada, hry na rytmus deště, poslouchání šustotu listů, hry na zvířátka, co se chystají na zimu, pranostiky a jejich radosti (pečení martinských rohlíčků, po stopách bílého koně)

Tradice, pranostiky, svátky

- **Podzim**

a) začíná nový školní rok a přicházejí nové děti – vzniká nový kolektiv, děti se postupně seznamují s dospělými, s kamarády, s prostory MŠ, s nejbližším okolím a zejména s pravidly, která v mateřské škole máme

b) podzim jako roční období

- po příjemném, prosluněném létu přichází podzim a lidé začínají zřetelně pociťovat, jak přibývá stále chladnějších a kratších dnů. Nastává období podzimní rovnodennosti. O slovo se začíná hlásit vláda tmy a dlouhých nocí.

c) podzim nám poskytuje velké množství nejrůznějších plodin (ovoce, zelenina, obiloviny, plody stromů). Abychom dokázali účelně využít plodů toho roku pro časy příští, je třeba s nimi dobře naložit (sklizeň, zavařování, sušení hub, sýpky) – plody jsou ukládány a využívány, úroda je hodnocena – i člověk by měl hodnotit plody svých dosavadních zkušeností a poznání

- sklizeň plodů, ochutnávání, pojmenování, vnímání všemi smysly, výrobky z plodů

d) měnící se příroda a změny počasí – pozorování, vůně, pokusy, pocity, tak zvané „babí léto“ na svatého Václava,
Svatá Ludmila deštěm nás obmyla
Svatý Martin a jeho příjezd na bílém koni se všemi změnami přírodě, které nám nesou některé smutky i mnohá veselí
Když na Ondřeje sněží, sníh pak všude dlouho leží (30.11.)
Svatá Barborka vyhání dříví ze dvorka (i my bychom se měli na zimu připravit – dříve si lidé museli dělat velké zásoby dřeva, a právě začátkem prosince už dříví hodně ubývalo)

- odlet ptáků do teplých krajín – proč odlétají, kam, naše vlast a cizí země, (O Marie narození, vlaštoviček víc tu není), Svatý František, zahánění lidí do chýšek – spojení s říjnovým poklesem teplot, zvětšováním oblačnosti, ranními a večerními mlhami, začínajícími mrazíky

- proměny listnatých stromů – ukládají zásobní látky do kořenů, z listů mizí zelené barvivo chlorofyl, a proto se projevují ostatní barviva – listy žloutnou, červenají, zbarvují se do oranžova, až nakonec zhnědnou, uschnou a padají na zem – hry, sběr, výrobky, pozorování, lisování

6.2.3. Přijela k nám paní zima na ledovém kočáře / PROSINEC – ÚNOR

Smyslem je:

- podnítit u dětí radost z prožívání zimního období
- objevovat proměny přírody i lidských činností, které jsou s tímto obdobím spjaty
- děti poznávají přírodní jevy zimy
- učit se o tom, jak se mění počasí a jak se zvířata i lidé přizpůsobují chladu a současně s tím prožívají kouzlo adventu, Vánoc a tradičních svátků

Záměrem je:

- podporovat rozvoj mezilidských vztahů
- podpořit rozvoj spolupráce
- prožít zvyky a tradice Vánoc, radovat se ze slavností
- růst prosociální zkušenosti
- podporovat fantazii, tvořivost a úctu k tradicím
- pozoruje vlivy zimního času na člověka i na přírodu, učí se pomáhat zvířátkům, vlastním prožíváním se raduje z kouzla zimního času

- poznává další lidové tradice (masopust), získává ponaučení z knih, aktivněji se připravuje na roli předškoláka

Hlavní cíle:

- pozoruje a pojmenovává znaky zimy a změny v přírodě
- chápe význam odpočinku, zdraví a pohybu v zimním období
- rozpozná přírodní jevy (mráz, sníh, led, déšť, jinovatka)
- zná a prožívá některé zimní tradice a svátky (Mikuláš, Vánoce, Tři Králové, Masopust)
- učí se spolupracovat při hrách a tvoření
- rozvíjí fantazii a tvořivost při výtvarných, hudebních a dramatických činnostech
- prožívá radost z pohybu, hudby a společném tvoření
- začíná významněji pracovat ve skupině, kde se podílí na rozhodování
- rozvíjí svou zvědavost, experimentuje a vyvozuje závěry
- učí se být ohleduplné, empatické a vnímavé
- umí využít získané informace uplatňuje základní společenské návyky (zdraví, poděkuje, požádá o pomoc, vyslechne sdělení, vezme si slovo, až když druhý domluví) respektuje předem vyjasněná pravidla, jedná spravedlivě
- orientuje se v časových údajích v rámci dne
- vnímá, že svět má svůj řád, je rozmanitý a pozoruhodný

Propojení s oblastmi RVP PV:

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a jeho tělo:

obsah a činnosti:

- pohybové hry a cvičení se zimní tematikou (Na vločky, Na sněhuláky)
- soutěže v hodů sněhovou koulí
- klouzání, bobování
- správné držení těla, odhad vlastních výdrže
- bezpečné chování (výstup do kopce)
- rozlišuje pomocí všech smyslů
- cvičení s míčky jako s koulemi
- otužování, péče o zdraví
- rozhovory o oblékání (sušení věcí, odpovědnost za sebe)

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a jeho psychika

obsah a činnosti:

- pozorování sněhu, ledu, zmrzlých větviček

- experimenty s tajícím ledem
- práce s knihou a obrázky o zimě
- zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat
- čas pohádek, jejich vyprávění a dramatizací
- příběhy o Vánocích, zimních skřítcích (podněcování fantazie, hledání humoru, nadsázky, bajky)

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě, ten druhý a společnost:

obsah a činnosti:

- společná příprava vánoční výzdoby
- zpívání koled
- hry na Mikuláše, anděla, čerta
- vyjadřuje se pomocí dramatizace
- spolupráce při karnevalové výzdobě
- společné pečení cukroví
- seznamování s tradicemi adventu. Sv. Mikuláše, Vánoc, Tří králů, Masopustu
- oslavy Mikuláše, jako ochránce dětí – které by měly být zdrojem příjemných zážitků
- tradice Vánoc spojená se štědrostí, obdarováváním, pohostinností a milým setkáváním v kruhu blízkých
- příběhy o pomoci, obdarování a přátelství/ vánoční obdarování kamarádů
- dramatizace pohádek, četba a poslech zimních příběhů
- spoluvytváří pohodu prostředí
- pozorování stop zvířat ve sněhu
- péče o ptáčky na krmítku (sypání zrní)
- pokusy s vodou a sněhem
- sledování změn počasí/ jak se musím oblékat
- rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit
- pochopení koloběhu roku

Očekávané výstupy:

- poznává znaky zimy a změny v přírodě
- rozlišuje hlavní zimní svátky a tradice
- chápe proč a jak chránit své zdraví v zimě
- spolupracuje při společných činnostech a tvoření
- projevuje empatii a radost z obdarování
- vyjadřuje prožitky různými způsoby (pohyb, výtvarno, hudba, dramatizace)

Náměty: *otisky vloček, tiskání do soli, výroba ledových ozdob, tvoření masek a čepic, papírové vločky, sněhuláci z vaty, tance s šátky jako rej vloček, zpěv koled, pohádky o zimě, básničky o sněhu, Mikuláši, zvířátkách, o pomoci lidem ke zvířatům, práce s textem, vyprávění zážitků, pokusy s ledem, vodou, rozhovory o počasí, o tom, co bylo, bude*

Tradice, pranostiky, svátky

- Zima

- a) období adventu a pranostiky – celé toto období zahrnuje řadu svátků, které jako by chtěly zdůraznit jeho výjimečnost v běhu roku a veliký respekt, s nímž k němu lidé v minulosti přistupovali. Název Advent totiž znamená doslova příchod a je dobou očekávání, půstu a ztišení se. Abychom slyšeli a dobře rozuměli, co nám chce druhý říci, musíme nejprve ztlumit proud vlastní řeči. Stejným způsobem jako naši předkové můžeme i my ztlumit své tělesné potřeby půstem, abychom mohli lépe rozumět proudu myšlenek, které vystupují v klidu dlouhých zimních nocí.
- b) Mikuláš, jako ochránce dětí a patron chudých, který v lidové tradici obdarovává děti drobnými dárky a doprovází ho anděl a čert. Obraz těchto tří postav je výrazem řádu a spravedlnosti – ve zlaté knize dobrých a zlých skutků je vše jasně viditelné, neexistuje nic, co by zůstalo skryto – to by mělo pomoci dětem i nám při úklidu své vlastní duše. Z Mikuláše by měla vyzařovat dobrota a vážnost, neměl by vzbuzovat strach, ale respekt.
- c) tradice Vánoc – jako oslava narození Ježíška s atmosférou vnitřního ztišení, tajemství a očekávání. Svou vlastní (především vnitřní, duševní) aktivitou se stáváme spoluvůrci přicházejících dějů. S vánočními svátky je spojena štedrost, pohostinnost, obdarování. Se zimním slunovratem pak návrat světla, vítězství života nad smrtí, světla nad tmou, dobra nad zlem. Od této chvíle jako by země začala postupně vydechovat své síly do prostoru – nastává čas zrození nového života, nového počátku a trvá až do Velikonoc. Právě tento čas se nabízí k intimním prožitkům v kruhu blízkých, k vzájemnému setkávání a jemné pozornosti k potřebám druhých
- d) čas tříkrálový – Nový rok jako symbol nových cest, nové perspektivy a naděje. Tři mudrcové, putovali dlouhou cestu do Betléma za právě narozeným Ježíškem. Přinesli mu vzácné dary. Kašpar zlato – znak královské moudrosti, Melichar příjemné kadidlo a tmavý Baltazar myrhu – vonnou pryskyřici.
- e) čas vlády paní zimy – v lednu bývá spousta sněhu, který potěší především děti při provozování zimních sportů
Na Františka vítr často píská (29.1) pocasí v zimě – jak kvílí meluzína,

Na Hromnice jasná noc – bude ještě mrazů moc (2.2.)

časové vztahy – krátké dny a dlouhé noci jsou jako stvořené pro Pohádky a jejich hrdiny, pro poznání že pravda se vyplatí a lež má krátké nohy, že dobro vždy zvítězí nad zlem a že s poctivostí nejdál dojdeš

počasí a naše zdraví, jak se oblékáme, O svaté Scholastice navleč si rukavice (10. 2.) – únorová zima bývá hodně mrazivá a tato pranostika doporučuje teplé oblečení, sebeobsluha

-prevence patologických jevů, úrazů, jak se starat o vlastní bezpečnost

f) co dělají zvířátka – jak jim pomáháme, kdo přes zimu spí, kam

Odletěli ptáci (návrat k mapě světa, jiným kontinentům

g) Masopust a karneval v MŠ – masopust je třídní svátek před

Popeleční středou, po níž následuje postní období před Velikonocemi.

Je svým způsobem odvráceným obrazem Adventu – kdy byli lidé ponořeni do svých myšlenek a do nitra, zklidňovali se a očišťovali.

Masopust je svátkem nasycenosti, pocitů radosti, dostatku. Lidé cítili, že se blíží konec nejistoty a možného strádání z nedostatků zásob, že se blíží čas probouzení přírody a s ním i příslib nových plodů, pronikání životních sil z nitra Země napovrch. Vládu nad zemí získává navracející se Slunce.

6.2.4. Vyšlo slunce nad mraky, čarovalo zázraky /BŘEZEN-KVĚTEN

Smyslem je:

- umožnit dětem prožít přechod zimy do jara všemi smysly
- vnímat, jak se příroda probouzí
- vnímat jak slunce, voda, vítr přinášejí život
- vnímat, jak se mění barvy, vůně a zvuky kolem
- získávat povědomí o zdraví, zdravém životním stylu
- pociťovat rodiny jako základní společenskou formu

Záměrem je:

- podpořit radost z vnímání změn
- podpořit radost z pohybu, tvoření, objevování
- vnímat radost ze spolupráce a uvědomovat si vliv člověka na přírodu
- umět si říci o pomoc, když je v nesnázích
- využívat analýzu a syntézu pro hru i praktické činnosti
- mít povědomí o bezpečnosti v silničním provozu
- pozorovat spojení jara a rození se mláďat v říši zvířat
- v říši lidí vidět rodinu jako základní formu /vztahy k mamince

Hlavní cíle:

- pozoruje a pojmenovává znaky jara
- chápe význam péče o rostliny, zvířata a prostředí
- má povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou i neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.
- rozvíjí smyslové vnímání a prožitkové učení
- prožívá radost z příchodu jara, nového života a ze společných činností
- vyjadřuje své zážitky prostřednictvím všech forem pohybu, hudby, výtvarna a dramatizace
- uvědomuje si význam rodiny a role i péče maminky
- projevuje se u něho zájem o rodnou zem, tradice Velikonoc, čarodějnice
- utváří si vztah k místu, kde žije
- budují se vazby slušnosti a úcty k druhým, k rodičům, dospělým, kamarádům

Propojení s oblastmi RVP PV:

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a jeho tělo:

obsah a činnosti:

- pohybové hry v přírodě
- cvičení s jarními motivy, tanec slunce, růst kytickek
- rozhovory o zdraví a časté pobyty venku
- využívá příležitost k samostatnosti (ve většině sebeobslužných činností)
- zvládá základy grafomotoriky

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a jeho psychika

obsah a činnosti:

- pozoruje změny počasí, barev, vůní
- zkoumá klíčení semínek, růst rostlin
- pracuje s knihou, digitálními technologiemi
- vyrovná se neúspěchem, pracuje s chybou
- používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně je formuje do vět
- správně vyslovuje, ovládá tempo, dech a intonaci řeči
- časové vztahy uchopuje /sleduje čas během dne – co děláme ráno, dopoledne/jak jdou dny v týdnu, měsíce (pohádka o dvanácti měsíčkách)
- pracujeme s našim kalendářem časových vztahů, při činnostech sledujeme čas (přesýpací hodiny, práce v určitém časovém limitu, ukončování činností v dohodnutý čas a podobně)
- vnímá, jak plyne čas mezi lidmi/ růst člověka od prenatalu po stáří), kdo jsem já /souvislost s našimi rolemi (syn, vnuk, bratr, dítě, kamarád, strýc)

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě, ten druhý a společnost:

obsah a činnosti:

- ovlivňuje směřování společné činnosti /společné práce na zahradě či péče o květiny
- dodržuje dohodnutá pravidla i pravidla her
- identifikuje rizika, chová se obezřetně
- hry na spolupráci /jak pomáhám doma já
- rodina jako místo, kde se lidé mají rádi a pomáhají si /každý má svou rodinu (vnímání důležitosti vztahů, úcty, lásky – bezpečí rodiny)
- vnímat, že každý člověk potřebuje zázemí, kde se cítí milován a přijímám
- Velikonoční tradice a symboly (vejce, pomlázka, kuřátko, beránek, nový život)
- vyprávění o zvycích a jarních svátcích
- prostřednictvím různých činností (básničky, koledy, písničky, zdobení tříd, výrobky pro domácí výzdobu, úklid prostor v MŠ) zažít velikonoční čas

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a svět

obsah a činnosti:

- pozorování návratu ptáků, změn v přírodě
- pokusy se semínky, s vodou a světlem/ spolupodílí se na péči o rostliny
- pochopení vztahu člověka k přírodě
- jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích

Tradice, pranostiky, svátky

3. Jaro

a) čas přicházejícího jara – březnové tání sněhu, mění se příroda, mění se počasí, přibývání dne a ubývání noci.
Jasně sílí nálada velké radosti z obnovených sil přírody.
Jarní půda vydává pronikavou vůni. Ze země počínají pronikat životní síly, (pupeny stromů, první kočičky).
Vše se jakoby probouzí po dlouhém, zimním spánku.
Pod intenzivním slunečním svitem roztávají sněhy a ledy, voda plyne do potoků, potoky do říček a řek, až se nakonec většina vody dostane k moři.

Rostou kytičky, pozorujeme jejich barvy, vůně, určujeme druhy, hledáme v encyklopediích, vytváříme herbář, vnímáme zpěv ptáků, kteří se k nám vrací a probouzí zpěvem stromy. (Na svatého Řehoře, čáp letí

přes moře, žábu hubu otevře, ledy plují do moře. 12.3.)

Je to čas, kdy děti, potěšíme, pokud jim dopřejme dostatek pohybu venku a tradiční hry, pokud je zapojíme do dění na zahrádce a uspokojíme jejich touhu po poznávání, zkoumání a objevování v přírodě, která nyní poskytuje tolik zajímavostí, které byly skryty pod sněhem.

- b) Velikonoce – svátky stejně významné, jako Vánoce. Přicházejí k nám po šestitýdenním postním období, vždy první neděli po prvním jarním úplňku. V tuto dobu se vynášela Morana jako symbol zimy a s ní spojených sil. Obraz velikonočního mystéria – překonání sil smrti a počátek nového života – prožití tajemství a snahy o novou kvalitu prožívání. Symboly: svěcené kočky (Květná neděle – příjezd Ježíše do Jeruzaléma) vajíčko (symbol zrozeného života, probouzející se jarní přírody, ale v širším slova smyslu i ještě neprojevených a neprobuzených možností člověka), zajíc (symbol altruismu – skromnosti, pokory, čistoty). Výběr četby dětem má hlavní motivy obětování, nezištná pomoc, vykoupení (O kohoutkovi a slepičce, Živá voda apod.) abychom tak propojili to, co děti zažívají v pohádkových obrazech s tím, čím k nám v tuto roční dobu promlouvá dávná tradice a příroda sama.
- c) období vrcholícího jara – Svatý Jiří den rozšíří, Na svatého Jiří vylézají Hadi, štíři (24. 4.) – konec dubna se považuje za vrchol jara. Nástup teplejších dnů vyvolává překotný vývoj rostlinstva. Bývá to období krásné pohody, i když se může občas objevit pověstné aprílové počasí

rodí se mláďátka – pozorujeme zvířecí rodiny, hledáme spojitosti mezi rodinou lidskou a zvířecí, určujeme domácí zvířata (jdeme navštívit farmu v obci, někteří kamarádi nás zavedou na domácí dvůr, kde můžeme pozorovat zvířata a dovídáme se, jak se o ně musí pečovat

-sledujeme koloběh v přírodě (od zrození ke smrti),

- d) moje rodina – navazuje bezprostředně na předchozí témata, prožitím vztahu k nejbližším osobám, především k mamince – Svátek matek
- zkoumáme, jak jsme přišli na svět my
 - zjišťujeme, co dělají táta s mámou (profese a povolání), dovídáme se, že každý umí něco jiného, a že je to tak dobře, protože si můžeme všichni navzájem pomáhat a spolupracovat...povídání o vztazích, pocitech, vnímání lásky, prožívání radosti, trápení...jak se cítím, když...

Vztahy mezi blízkými, kamarády, význam rodiny, přátelství, partnerství,

důvěry, bezpečí, lásky. Domov, vlast

6.2.5.Enyky benyky tak i tak umíme si spolu hrát /

ČERVEN–SRPEN

Smyslem je:

- prožívat radost z léta, z volnosti, z her venku
- užívat si pocitu, že už mnohé zvládnou sám
- podpořit uvědomění si vlastních dovedností /MDD, Pasování na školáky
- rozvíjet sebedůvěru, samostatnost i schopnost spolupráce
- vnímat léto jako období světla, pohybu, tepla, vody a odpočinku
- pozorování přírodních jevů
- pečovat o vlastní zdraví i okolní prostředí

Záměrem je:

- prožívat radost z letních činností a vnímat krásy přírody
- upevňovat své získané dovednosti a zkušenosti
- dokázat spolupracovat a podílet se na společných hrách a úkolech
- pečuje o své zdraví, sportuje, umí odpočívat a relaxovat

Hlavní cíle:

- vnímá přírodu, její proměny a její přínos pro osobní pohodu, vnímá změny v přírodě a reaguje na ně
- zvládá základní pohybové, sebeobslužné a sociální dovednosti
- upevňuje své znalosti ve všech oblastech dovedností/konstruktivní i námětové hry, výtvarné techniky, grafomotorika, hudební činnosti, dovednosti trivia před nástupem do základní školy
- své zážitky sdílí s ostatními, umí řešit konflikty, upevňuje svá přátelství
- využívá informační zdroje při hledání odpovědí na otázky
- poznává sám sebe – svoje pocity, emoce – učí se být spokojený sám se sebou
- ví, jak chránit své zdraví v létě
- vytváří si základní povědomí o světě kolem sebe a jeho ochraně i tvorbě
- umí se ochránit v nebezpečných situacích a komunikovat o jejich řešení
- prožívá pozitivní emoce při loučení a těšení se na nové zážitky a změnu
- slovní projev je bohatý, umí vyprávět podle obrázků, převyprávět děj, sdělit zážitky, poznat humor
- v okruhu sledování jsou i exotická místa, upevňuje svůj postoj k domovu a rodné vlasti

Propojení s oblastmi RVP PV:

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a jeho tělo:

obsah a činnosti:

- vyhledává příležitosti k pohybu
- běh bosky po trávě, hry s vodou
- prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost
- více činností přenesených do přírody, na zahradu
- opalování, pitný režim, péče o vlastní tělo a zdraví

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a jeho psychika

obsah a činnosti:

- pozorování, vnímání i popis letní přírody a změn počasí
- zvuky léta
- čtení a vyprávění o prázdninách
- práce s dětskými emocemi /radost, loučení, těšení se
- reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními
- ověřuje správnost řešení
- orientuje se v rovině, v prostoru

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě, ten druhý a společnost:

obsah a činnosti:

- prázdniny, svátky, rodina /tradice letních dnů – oslavy, táboření
- společné plánování výletů a her /udržuje dětská přátelství
- spolupráce při vodních hrách
- přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou
- společné letní pobyty a výlety
- zná bezpečné chování u vody, na cestách, na slunci
- učí se sdělovat informace s ohledem na soukromí a bezpečí
- navazuje a udržuje dětská přátelství
- respektuje dospělého

Oblast rozvoje dítěte:

Dítě a svět

obsah a činnosti:

- pozoruje hmyz, rostliny, ptáky, zvířata, mraky, stromy, vše kolem sebe
- pracuje na zahradě, pečuje o rostliny
- jedná s ohledem na ochranu životního prostředí /třídí odpady, šetří vodou

- zná způsoby ochrany v některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami

Tradice, pranostiky, svátky

4. Léto

- a) čas radostných dětí – oslavy Mezinárodního dne dětí, Výlet na konec školního roku – čas oslav i čas loučení (se školkou, kamarády)
- Medardova kápe – čtyřicet dní kape (8. 6.) období začátku června bývá často poznamenáno dešti a proměnlivým počasím (Svatý Vít, dává trávě pít -15.6.), léto s jeho proměnami počasí, hry, slunění, voda
- b) čas léta – letnice, které začínají sedmou nedělí po Velikonocích s mnoha zvyky a obyčejí – jízda králů, (obcházení mezi a hraničních kamenů spojené s představami magického kruhu, který chrání vesnici před Nebezpečím), otvírání a čištění studánek. Zvyky našich předků byly spojeny s uctíváním duchů plodnosti, růstu a deště. Svatodušní svátky se nacházejí v období, kdy všechno kolem nás kvete, kdy se rostliny dostávají do vrcholné fáze svého vývoje. Celková nálada v přírodě v nás vyvolává pocity uvolnění, radosti a svobody. Ke svobodnému jednání chceme vést i naše děti. Léto je nám k tomu tím nejlepším pomocníkem. Letnice jsou svátky svobodného ducha se symbolem bílé holubice volně se pohybující mezi nebem a zemí. (Pohádky s motivy očištění, probuzení, a svobodné vůle: O šípkové Růžence, Jak Jaromil ke štěstí přišel apod.) -vycházky do přírody můžeme obohatit o sběr léčivých bylin. Dopřejeme tak dětem jedinečný smyslový zážitek vůní a chutí.
- c) doba svatojánská – Na svatého Jana, otvírá se létu brána (24. 6.), nastává čas slunovratu. Růst rostlin se dovršuje a pozvolna přechází do stadia utváření plodů. Čaje a bylinné odvary z rostlin nasbíraných právě teď mají potřebnou vydatnost a mohou lidem pomoci při pozdějším nevlídném počasí. Stačí se oddat všemu, co nám příroda nabízí a prožívat ji prostřednictvím všech čtyř živlů v ní působících – země, (hry v písku, vycházky do hor), vody, (hry s vodou, běhání v dešti, hry s blátíčkem, zalévání květín, vrbiček), ohně, (posezení u ohníčku) a vzduchu (hry s bublifukem, vlaštovkami, pírkami, větrníky).

Ve všech těchto činnostech mají děti možnost získávat reálné zážitky ze světa kolem nich. Díky tomu, že prožívají přirozené souvislosti kolem sebe, a díky tomu, že jim prostřednictvím praktických činností umožníme „myslet rukama, dokážou pak lépe a rychleji přejít od prožitku vzájemných vztahů k chápání souvislostí. To však už neprobíhá pouze jako výsledek abstrakce,

tento typ poznání vychází z „myšlení srdcem“. Je budováno skrze vztah ke skutečnosti. Tím se dítě stává ve svém myšlení i jednání svobodným.

6.3. PROJEKTOVÉ A ČINNOSTÍ UČENÍ

V naší mateřské škole rozvíjíme projektové a činnostní učení jako přirozený způsob poznávání, který vychází z dětské zvědavosti, dětských potřeb a prožitků. Děti se učí prostřednictvím hry, činnosti, objevování, spolupráce a zkušenosti. Projekty vycházejí z reálných témat, která děti zajímají a dávají smysl jejich věku i světu, který je obklopuje.

Smysl a cíl takto pojatého učení:

- směřuje děti k tomu, aby **aktivně přemýšlely, tvořily a objevovaly**
- aby se učily **spolupracovat, komunikovat, plánovat**
- aby dokázaly **propojit poznatky** různých oblastí a chápaly souvislosti
- aby měly **radost z objevování a z dokončené práce**
- aby se **rozvíjely v samostatné osobnosti**, které dokáží nést odpovědnost a hledat řešení

Projekty podporují kompetence k učení, řešení problémů, komunikativní a sociální dovednosti – tedy přesně to, co dítě potřebuje pro další vzdělávací dráhu i pro život.

6.3.1.FORMY PROJEKTŮ

1. skupinové – probíhají v menších týmech, především podle věku dětí / předškoláci, mladší děti /Poznáváme Liberec, Příroda v koloběhu roku,
2. celoškolkové projekty – zde se zapojují všechny děti z obou tříd, zaměstnanci školy a někdy i rodiče/ školní slavnosti, harmonizační pobyt,
3. individuální projekty – vycházejí z osobního zájmu dítěte, podporují samostatnost, tvořivost a rozvoj individuálního nadání /taneční, výtvarné a hudební projekty
 - všechny projekty lze propojovat

6.3.2. ROLE UČITELKY V PROJEKTOVÉM UČENÍ

- učitelka je v projektu především průvodce a partnerem dítěte
- inspiruje a motivuje děti k objevování tématu
- vytváří podnětné prostředí, připravuje vhodné pomůcky
- pozoruje, naslouchá a reaguje na dětské otázky

- pomáhá dětem formulovat cíle /co chtějí zjistit
- podporuje proces, ne hodnotí výsledek
- zajišťuje prostor pro reflexi /sdílení zážitků, pocitů
- usměrňuje činnost dětí tak, aby **projekt měl smysluplný průběh i výsledek**, ale zachovává prostor pro spontánnost a vlastní iniciativu
- klíčové je, že dítě není řízeno, ale **spoluvytváří své učení**

6.3.3. PRŮBĚH

- Motivační a plánovací fáze
 - společné naladění, vyvolání zájmu a stanovení otázek a cílů (co nás zajímá) –
 - děti přinášení nápady, návrhy, obrázky
- Realizační fáze
 - vlastní činnosti /zkoumání, pokusy, tvoření, rozhovory, exkurze
 - děti sbírají zkušenosti, pozorují, kreslí, zapisují, experimentují
- Reflexe a prezentace
 - shrnutí poznatků (co jsme zjistili, co se povedlo?)
 - tvorba výstavy, prezentace
 - hodnocení prožitku, spolupráce, radosti z dokončení

Projektová výuka přirozeně propojuje všechny vzdělávací oblasti RVP PV. Rozvíjí nejen znalosti a dovednosti, ale především postoj dítěte k učení – chuť zkoumat, tvořit, ptát se a hledat odpovědi. Současně posiluje sociální učení, vzájemnou pomoc, odpovědnost a respekt.

Díky projektům se děti učí:

- že jejich nápady mají význam
- že učení může být radostné
- že cesta je často důležitější než výsledek

7. PLÁN EVALUACE

Evaluační systém je zaměřen na tyto oblasti:

- kvalita podmínek vzdělávání
- způsob zpracování a realizaci obsahu vzdělávání, realizace integrovaných bloků
- práce pedagogů (včetně sebereflexe)
- výsledky vzdělávání, resp. vzdělávací přínos programu pro děti

Cíl evaluace a autoevaluace:

Ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností v mateřské škole, vyhodnocovat podmínky školy.

7.1. ŘEDITELSKÁ AUTOEVALUACE

Hodnocení práce pedagogických pracovníků provádí ředitelka školy.

Obecné závěry z tohoto hodnocení jsou projednávány na pedagogických radách.

- vlastní hodnocení školy – jednou za rok na základě poznatků shromážděných během tohoto období
- výroční zpráva 1x ročně
- vyhodnocování pedagogické činnosti učitelek – průběžně, denně
- vyhodnocování práce nepedagogických zaměstnanců
- vyhodnocování činnosti školy – krátkodobé - forma: Pedagogické rady
- vyhodnocování práce školy – dlouhodobé – forma: Výroční zpráva

Oblast autoevaluace	Kritéria sledované ukazatele /	Způsob zjišťování (metody, nástroje)	Silné stránky	Prostor pro zlepšení	Návrh opatření / cíle pro další období
1. Pedagogické vedení a kvalita vzdělávání	Podpora pedagogického rozvoje učitelek, kvalita plánování, metodická podpora, využívání RVP PV, inovace výuky	Hospitace, rozhovory, analýza plánů, sebehodnocení učitelek			
2. Vize a koncepční řízení školy	Jasná vize školy, plánování rozvoje, naplňování koncepčních záměrů	Koncepční dokumenty, rozhovory, evaluace plánu rozvoje			
3. Klima školy a týmová spolupráce	Vztahy mezi zaměstnanci, důvěra, spolupráce, otevřená komunikace	Dotazníky, pozorování, osobní rozhovory, zpětná vazba			
4. Spolupráce s rodiči a veřejností	Otevřenost školy, informovanost rodičů, spoluúčast na životě školy, spolupráce s obcí a partnery	Rozhovory s rodiči, zpětná vazba, analýza akcí, účast			

5. Personální řízení a rozvoj pracovníků	Transparentnost v odměňování, motivace, podpora profesního růstu	Plány DVPP, hodnocení zaměstnanců, sebehodnocení			
6. Hospodaření školy a materiální podmínky	Efektivní využívání rozpočtu, vybavení, prostředí školy	Analýza hospodaření, kontrola rozpočtu, pozorování			
7. Bezpečné a podnětné prostředí pro děti	Estetika, funkčnost, bezpečnost, přizpůsobení potřebám dětí	Kontrola prostředí, pozorování, zpětná vazba dětí i učitelek			
8. Sebereflexe vedení školy	Spokojenost s výkonem funkce, zvládání zátěže, komunikace, osobní růst	Sebehodnocení, supervize, reflexe činností			

7.2.EVALUVACE NA ÚROVNI ŠKOLY

Na konci každého bloku učitelky hodnotí dosažené výsledky a tím získávají zpětnou vazbu ve vztahu ke svým pedagogickým a metodickým postupům. Podle výsledků práce dětí se programy upravují a modifikují či zpřesňují. Denně je proveden zápis do třídní knihy, který zaznamená skutečný obsah vzdělávacího procesu v průběhu celého dne

- třídní schůzky – spolupráce s rodiči – 3x ročně
+ individuální schůzky pro děti přecházející na ZŠ

7.3. EVALUACE NA ÚROVNI TŘÍD

- Mateřská škola vytváří svůj systém sledování, hodnocení a způsob záznamů pokroků dítěte/ Záznamy PORTFOLIA dětí. Tento systém je přehledný, smysluplný a účelný. Písemné záznamy, případně další doklady vypovídající o dítěti a jeho pokrocích jsou důvěrné a přístupné pouze učitelům mateřské školy, ČŠI, popř. rodičům. Učitel je využívá při každodenní práci, při tvorbě PLPP nebo IVP, pro komunikaci a spolupráci s rodiči.
- hodnocení třídy dětí – týdně v TK, po ukončení tématu/ písemné záznamy
- diagnostika dětí – součástí je i kresba dítěte s datem
- individuální spolupráce s rodiči – denně
- sebereflexe pedagogů – denně, týdně, čtvrtletně, ročně, dle hospitace a aktuální potřeby

Nástroje:

SWOT analýza, záznamy, pozorování, dotazníky, kontrolní činnost, monitoring, hospitace, konzultace, rozhovor a záznam, sebehodnocení, pedagogické porady, ankety, dotazníky, fotodokumentace, vystoupení, výstavy, soutěže

7.4. VYHODNOCOVÁNÍ VZTAHŮ

Škola	- Rodiče	formy: spolupráce s rodiči, pomoc škole, denní rozhovory s rodiči, nástěnky, dotazník
Škola	- Veřejnost	forma: prezentace na veřejnosti
Škola	- Obec	forma: spolupráce s Magistrátem města Liberce

Návrh na prohlášení věci za kulturní památku

parcelní čísla (s uvedením druhu pozemku): 3290 (zahrada), 3291 (zahrada, vila čp. 184, terasa a zahradní pavilon)

název věci: Vila Holdinghausen čp. 184–V, Husova ul.

popis:

Vila vyprojektovaná renomovanou drážďanskou architektonickou kanceláří *Lossow & Kühne* pro Luize Holdinghausenovou vychází ze zdomácnělé barokizující moderny a soudobého

neoklasicismu, navazujícího na silné místní stavební tradice (srov. nedaleká Vollertova vila čp. 185–V od Maxe Kühna). Projekty individuálního bydlení představovaly významnou část tvorby ateliéru. V jejich řešení je patrný vliv anglického halového domu, zprostředkovaný ve střední Evropě mimořádně vlivnou knihou *Das englische Haus: Entwicklung, Bedingungen, Anlage, Aufbau, Einrichtung und Innenraum* od propagátora anglické architektury, Hermanna

Muthesia. Příznačným rysem všech rodinných domů projektovaných ateliérem je komfortní řešení interiérů, přičemž zvláštní důraz byl kladen zejména na hygienické zařízení.

Původní plánovaná dokumentace uložená ve stavebním archivu magistrátu města Liberce pochází z 30. října 1924 a realizací byl pověřen jablonecký stavitel Max Daut. Symetrické hlavní průčelí, které vykazuje řadu styčných prvků s budovou drážďanské obchodní komory od týchž tvůrců (srov. s historickou fotodokumentací), člení pilastry. Dominantním prvkem je osově

umístěný vstupní balkónový portikus s art decovou plastickou výzdobou a mohutná

mansardová střecha s barokně profilovaným štítem s otevřeným frontonem. Součástí náročných fasád jsou kvalitní uměleckořemeslné detaily (bohaté okenní mříže, lucernová mříž nadsvětlíku, balkónový plot, půlkruhová vikýřová okna). Honosnému průčelí je přizpůsobeno i reprezentativní, takřka „zámecké – předpolí domu. Přísně symetrická je i kompozice zahradního průčelí s předsaženou terasou. Vstup na terasu, krytý segmentovou římsou flankují dva mělké balkónové rizality s konkávními nárožími. Součástí rozlehlé architektonizované zahrady se systémem schodišť a teras je i zajímavý kruhový pavilon. S tradicionalistickým exteriérem kontrastuje nápaditý, racionálně řešený půdorys s efektivní skladbou místností, jeden z typických znaků tvorby ateliéru. Vnitřní dispozice vychází z halového domu. Kolem ústřední haly jsou seskupeny jednotlivé obytné místnosti a provozní místnosti. Schodiště z haly ústí do privátního patra, určeného pro rodinu majitele domu.

Sekundární, boční schodiště sloužilo personálu vily a vedlo do obytných prostor služebnictva.

Zázemí domu tvoří utilitární prostory v suterénu (kotelna, sklepy a vinný sklípek), které v roce 1928 doplnila dodatečně zbudovaná garáž pod terasou, navržená místní stavební firmou Gustav Sachers Söhne.

Pozoruhodná je zejména autenticita objektu, s množstvím kvalitních prvků: původní dveřní a okenní výplně, vstupní hala s elegantním schodištěm do patra a krbem, vestavěné skříně, táflování, štukové stropy, zasunovací dveře jídelny, stále funkční systém dřevěných žaluzií, kryt ústředního topení, soubor ozdobných mříží v interiérech i exteriérech atd.

Význam vily dokládá i fakt, že byla publikována ve výpravné monografii *Architekten Lossow & Kühne Dresden*, vydané roku 1930 v prestižní edici *Neue Werkkunst*, ke které napsal úvodní studii význačný historik umění Werner Hegemann.

Úspěšná liberecká realizace otevřela ateliéru dveře k dalším zakázkám a pravděpodobně podpořila rozhodnutí otevřít severočeskou filiálku. Tvorba ateliéru byla v Liberci dobře známá a bylo nepochybně dokladem společenské prestiže mít dům od tak významné německé kanceláře, jakou *Lossow & Kühne* byla, což dokládá i ohlas v regionálním tisku.

Současný stav věci: Vila se zachovala ve výjimečně autentické podobě, s množstvím mimořádně kvalitních prvků. Z hlediska stavebně-technického je v poměrně dobrém stavu, avšak začínají se projevovat známky dlouhodobého zanedbávání základní údržby.

